

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

IV. évfolyam 1. szám (4. Jahrgang Nr. 1.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1972 január 1.

Igazságos békét a világnak

Az idén ötödször intézett VI. Pál pápa békeszózatot újév napján a világhoz és szózatában most is figyelmezteti a népek vezetőit kötelességükre: az igazságos és nem erőszakon alapuló tartós béke megteremtésére. A szózatot nagyon meg kellene szívelelniök a felelősöknek, hiszen ritkán volt tapasztalható nagyobb békétlenség a földkerekségen mint éppen napjainkban.

Az elmúlt 25 esztendő alatt a második világháborút befejező erőszakra alapított elrendezésből új feszültség támad mindenfelé. Csoportok, népek és államrendszerek keresik az elrendezés új formáit. Ezek a törekvések, melyek egyre inkább fenyegetik a fennálló «rendet», megelőző igazságos megoldások nélkül könnyen a mostani lanyha béke felborításához vezetnek.

Az ún. hidegháború és a forró béke korszaka mintha lezárulóban volna. Új generációk, új vezetők, új erők és csoportosulások jelentkeznék, melyek minden áron változásokat akarnak a politikai és társadalmi berendezkedésben, a föld javainak elosztásában. Az Egyesült Államoknak sem sikerült megteremteni a «Pax Americana»-t és most szemünk előtt a «Pax Sovietica», a szovjet béke-terv — valójában szovjet világhatalmi törekvés — érdekében folynak erőfeszítések.

Közben az elszigeteltségből kilépő Kína és az erősödő Európai-egység mozgalmában újabb feszítő erőt jelenthetnek. Szélesednek mindenfelé az ellentétek, a szervezett megmozdulások és világméretű kirobbanásokhoz vezetnek itt is ott is. Vietnámban háború folyik, a Közel-Keleten hadseregek néznek egymással farkasszemet. Indiában háború van, tovább tart a kínai-orosz határon a katonai erők felvonulása.

Az új év küszöbén, aki le tudja mérni területileg és a feszítő erők nagyságában a helyzetet, túlzás nélkül megállapíthatja, hogy világháborús állapotban élünk. Önmagunkat csapnánk be, ha csupán az atomfegyverek bevetését minősítenők valódi háborúnak. És a legszánalmasabb az, hogy ebben az egész világra kiterjedő háborús helyzetben állandóan sokat s egyre többet beszélünk, tárgyalunk és szavalunk a «békéről». A legtöbben azért, hogy — amint Mindszenty bíboros az idei karácsonyi éjféli miséjén Bécsben mondta — «mint rút takarót ráborítsák erőszakos, mások elnyomását célzó gögös törekvéseikre».

Valóban oda jutottunk, hogy e nemes eszme is — sok egyéb fogalommal együtt — az önös emberi érdekek, gonosz célok és szándékok elleplezésére szolgál. Ezért figyelmeztet a pápa, hogy meg kell tudni, ki mit ért békén. A szavak elvesztették értelmüket. Azonos szavak szándékosan kicsavart értelmükkel zűrzavarhoz vezetnek s nagyban növelik a feszültséget.

A Szentatya szerint a béke nem csalás, nem hazugságok rendszere és semmiképpen sem lehet az erőszak és a könyörtelen zsarnokság szentesítője. A béke persze nem is a temető csendje vagy mozdulatlansága és még kevésbé utópisztikus vágyalom. Az alkotó béke állandó erőfeszítés, munka, cselekvés, mozgás és törekvés a nemes célok felé. A béke eszmény is, mely az emberi természet gyarlósága miatt teljességében nem lehet birtokunk. Mégis kell érte fáradhatatlanul munkálkodni, hogy a «béke» legyen az emberiség nemes hajtőereje: de erő és nem erőszakosságok leplezője. Az erőszakra alapított béke nem béke, csak hamis és robbanásokat magában rejtő nyugalmi helyzet és ezért a ráépített hatalom se tartós.

A pápai szózat szerint, de a kétezer éves kereszténység tanításában mindenkor, végső fokon a tartós és igazságos béke az emberi személy jogainak az elismerésén és tiszteletben tartásán alapszik. Ez másképpen kifejezve azt jelenti, hogy az igazságosságra való törekvés nélkül nincs igazi béke. Jogok és kötelezettségek egyensúlya nélkül nincs társadalmi, gazdasági és kulturális stabilitás. Csak az igazságos béke válik megnyugtató rendező elvvé.

Amint az igazságosság nem lehet egyes emberek, csoportok vagy népek igazságossága, ugyanúgy nem lehet a világbéke egyének, sem egyes államok vagy népek kiváltsága, még ha azok a leggagzadagabbak és leghatalmasabbak is. Ahol a nemzeti, társadalmi, kulturális és vallási igényeket zsarnoki módon eltiporják, ott szilárd, valódi békéről nem lehet szó.

Erős figyelmeztetés ez a katolikus egyház fejétől a békétlen világhoz. Vajon a világ meghallja-e és felfigyel-e az intó szóra és a felelősök megértik-e, hogy amire sürgősen szükség van ma az emberiségnek, az az igazságos béke.

HORÁNYI TIBOR
egyetemi tanár

Újévkor

az a szokás, hogy a lapok szerkesztői beszámolnak eredményeikről és felvázolják új, reményteljes terveiket. Az 1972-es esztendő küszöbén, mi is megemlíthetünk egy nem kis jelentőségű eredményt: három éven keresztül hónapról-hónapra mindig pontosan letettük olvasóink és előfizetőink asztalára az Életünk példányait. Ezt némi megelégedéssel és büszkeséggel is mondhatjuk, hiszen munkatársaink példás erőfeszítése nélkül ez egyszerűen nem sikerülhetett volna a súlyosan ránk nehezedő nehézségek között.

Mivel eddig erről hallgattunk, olvasóink nem is sejtették, mekkora nehézségekkel küzd az Életünk gazdasági hivatala. Az aggodalomra egyre inkább okot adó anyagi helyzet egyrészt különleges emigráns helyzetünkkel, másrészt abból származik, hogy a lap jellege nem engedi meg a csak üzleti alapra való helyezkedést. Az Életünk hitbuzgalmi lap, a nagy szétszórtságban élő hívek felé kinyújtott lelkipásztori segédeszköz. Így a fenntartás és terjesztés gondja is — nem ritkán egyéni áldozattal — a helyi magyar lelkészekre nehezedik.

Éppen ezért nagyon kérjük olvasóinkat, könnyítsék meg lelkipásztoraik munkáját azal is, hogy már most az év elején rendezik előfizetésüket és felhívják barátaik és ismerőseik figyelmét is a lap illymódon való támogatására. Nem könnyű annak a lelkésznek a dolga, akinek állandóan vissza kell térnie a lap anyagi ügyeire és még hozzá olyan gyanúval, mintha egy őt illető összeg behajtását szorgalmazná.

Ezzel szemben tény, hogy — egy-két eset-től eltekintve — sehol nem észleltünk olyan törekvést, mintha a lelkész a hirdetések-ből vagy az előfizetésekből is hasznót akart volna húzni.

Sajnos, nehéz anyagi helyzetünkben még kicsinyes helyi ingerenciából fakadó, de megszabott ide nyúló kezek által fondorlatosan megszőtt támadások is érik a lapot. Persze elsősorban olyanok részéről, akiket ingerel a lap iránya és lelkiismeretes magyarság szolgálata.

Nem veszítjük el lelkesedésünket, mert erősen bízunk abban, hogy olvasóink erkölcsi és anyagi támogatásával le tudjuk győzni a mesterségesen támasztott nehézségeket.

VECSEY JÓZSEF

A fülem

A szemem szerencsésebb a fülemnél. Unalmas, visszatartó látványtól elfordulhatok. Hiába ordít a plakát harsogó színeivel, raffinált sexualizmusával, lesiklik róla a tekintetem. Vakító fény előtt elzárom pupillámat. Kellemetlen belémbotlónak elnézek a feje fölött. Tudok nézni s nem meglátni, kiszűrni a látómezőből az érdekteleneket. A passzív rezisztencia gyilkos szerszáma: tekintetem fagyos közönye.

A fületem nem tudom becsukni. Nem tudom nem hallani a szomszédomban rikoltozó elektromos gitárt, borbélyomnál üldögélve a bömbölő rádiót. Allítólag a magzat anyja méhében kezdi hallani a hangokat, míg a látása csak hosszú hónapok alatt éri el a fényhez alkalmazkodását.

Ez a fülünk tragédiája. Az elszennyeződő világban akusztikai szféránk zene-bonájában védtelenül ki van szolgáltatva.

Míg ezeket írogatom begerjed jégsekre nyem motorja. Éjjel-nappal belebúg életembe, fölhánytorgatja hús italait. A folyosón csapódik a fölönvő ajtaja. Recsenéssel indul s idegesen várom, hányadik emeleten zökken. Minden utazásért a fülem adózik. A fölöttem lakó meghúzta a mosdó lefolyó vizét. A rozsdás eldugószerkezet rossz szokása, hogy magától nem zárja el a vizet. Tulajdonosa lusta hívni a mechanikust, még lustább fölállni a fürdőkád sarkára, hogy elérje a billenőlabdát s beleillessze az elzáró lyukba. Már félórát sissereg. Fölordítsak, hogy folyik a víz? A fűtőtest az ébresztőórám. Hajnalban akkorát dörren a halálos csendben, hogy fejfájással kezdem napomat. A patak monoton, csörgő csobogását épp szeretem, de az olajfűtő lihegését az ablakom alatt szívesen elhanyagolnám. A közös telefon erőszakos krákolása ismétlődik s valaki szalad s végig veri az ajtókat. Ha a másik ajtaján kopognak, magam is harsányan igenlek: avanti! A takarítónő rest kítámasztani ajtót-ablakot. A huzat egész délelőtt ágyúzik. Reméltem, hogy a szeminárium csengőjétől végleg megszabadulok. Vesszettül kolompolnak ebédre.

9 évig éltem a Via Giulian. A siracuzai Dionizius-füle kismiska hozzá. Mint a rezonanciaszekrény fokozza föl ez utca neszeit. Hajnalban az utcaseprő a szemét felét elhagyja, de a kidobott konzervdobozt makacsul csörgeti seprőjével az utcasarkig. A Piero már többgyermekes családapá lehet azóta, akinek nevét vacsorára szolgáltató anyja trombitát szegyenítő trillával áriázza. Türelmét vesztett barátom, hogy hamarabb túlessék a hívogató 5 percen, duóba pieróztott az asszonnyal. A szembenlevő ablakból hálálkodva hullámozott vissza a: grázie! A másik oldalon a dupla villamos csörömpöl ötpercenként. Kisebbségi agyazkodás. A kocka kövek elkophatatlanok. Hol itt, hol ott kopog az acéltuskó ritmikus zenéje. Rendszerint éjszakánként. Nappal a légkalapács marja a betont az új cső miatt, vagy a régi miatt, melyek repedése elöntötte

az utcát. Legalább félóránként arcidegembe hasít egy kocsifék csikorgása. Utána a szavak pergőtüze, míg előkerül a rendőr, aki az összetorlódott, kórusban dudáló 500 kocsit elirányítja. Háztömbünket körözi valamelyik pihéző bajuszú, pajeszos siheder. Kipufogó nélkül turáztat, hogy serkenő férfierejét fitogtassa. A harmadik házban elektromos fűrés, a negyedikben építővas raktár, félsrégen Fiat-servíz. Még divat a kintornás. Még köp is, ha nem kap az ablakból 100 lírát. Még mindig nem értem az ócskás ósallati auó-ját. A gyümölcskordélyosét se. Majd kifejejtetem a macskazenét.

Múzeumba menekülök a hallgatag képek közé. A tizedik tereméből a hallba hallik a kopogó kép zöreje. Míg váltom belépő jegyemet, fölnyikorog a pléhtorony repedtfazék muzsikája. Nagy vívmány: a mozgás és hang diadala a képzőművészetben. Agyonhirdetett filmre szánom el magam. Szardiniás dobozban szoronganak így a halak. Csak nem ilyen némán. A Trasteverei cézár-utódok fölrohognak, ha síró jelenet pereg. Pisszegnek, mert elhalkult a beszéd. Fűtyülnek, ha zsisbad a fény. Talán Ostiában egyedül hallgathatom tenger mormolását. Fejem fölött kezdenek hancurozni. Zavart mosollyal kérek bocsánatot, hogy észre merészeltem venni, mikor fültövön rúgtak. Nyugtatónak lehörpintsek egy kávét? Ijedtemben mellészórom a cukrot, akkorát harsan a lemezjátszó. Az eszpresszóval lenyelem a gumiegeret cincogató árus kedvenc üvöltő énekesét is. Nagyanyáink hogy izgulhattak föl annyira, ha asztaltársuk hangosan szűrölte teáját, csámcsogva majsolt a vajjas kenyérét s a végén cuppogott ételmardékkal telepakolt fogaival. Nekünk a puszta szobánk, az egyik ablakból a másikba átköphető sikátor utcáink, gyilkos szórakozóhelyeink humorérzék nélkül a bolondok háza melegágyai.

Hányszor megrendített Beethoven tragédiája: hiába verte zongoráját, hogy meghallhassa kompozícióit. Manapság azonban nem értem a süketek türelmetlenségét. Szegény Rogi néni nemcsak vigasztalásból nyugtatom: örüljön, hogy minél kevesebbet hall a zajjal telepiszkolt világból.

Mindennek van határa. Mindegyikünknek vannak ellenállni nem tudó ingerpontjai. A legkellemesebb is tud kellemetlenné válni. A maximumon bömbölő Mozart-zene élvezet a nagyothallónak, de őrlítő az aludni vágyakozónak. Ha tankágyúm volna, rég lesöpörtem volna emeletestől az öseberszakállú gitárost, aki hörögve-vinnyogva pengeti a taktust hastáncot vonagló vendégbordájának. Hosszú ideig tűrheted a folyosó végén a kezdő hegedűs kontárt. Pazienza! Önfegyelem! Aszkézis! De egyszer csak a tested mondja föl a szolgálatot. Nem a fülemnek árt. Nem süketülök bele. Nem szakad be a dobhártyám, de rámegy az idegrendszerem. Nem tudok ráfigyelni, amin dolgozom. Fele annyi idő alatt kifáradok az egyszerre végzett koncentráls és kiszűrés miatt. Az állandó molesztálás szoron-

gást okoz s s hetek óta álmatlansággal viaskodom. Van melegháború, hidegháború, hangháború.

Úgy látszik elfelejtette a bájos anekdotát a 75 éves nyugdíjas a világot becsavargó, mindenütt kedvetlen olaszról, akinek csak akkor derült föl az arca, mikor megpillantotta Chiasso határállomást. Ecco! ez az, ami mindenütt hiányzott: a láрма. A nevezett öreg még aggabb s alig halló szomszédja minden este teljesre csavarta a TV hangszabályozó gombját. Napok, hetek, figyelmeztetések után túlsordult a mérték, áttört az ajtót, elszaggatja a szálakat, szó szó után, egymásnak esnek s a fülbajos szívattakba belehal. A tettes kényszerzubbonyba kerül. Ha én lennék a bíró helyében — úgy látszik elvesztettem már igazságérzetemet — belekavarodnám a pro és kontraiba. Csak egy a biztos, hogy az elektromos vezetések szétépése előtt a gyilkos idegszála már elpatlantak.

Mikor kezdik tanítani az iskolában, mint beszédértelme gyakorlatot — a tapintatot. Más is van a világon. Akkor halkabban viselkednek a nyolctagú társaság, amely fél hatkor indul kirándulásra. Befeketézve fölviányozva hangos hahotákkal, kocsiajtócsapkodással 20 család ablaka alatt. 100 ember szeméből veri ki az álmat. Ha jól utána számolunk, igaz, hogy a hajnali motoros randalírozók 2-3 száz ezer felebarátjukról rabolják el utolsó pihenő órájukat. 2 percet várta a babája s dühös ütemmel jajgattatja a dudáját. Ugyanakkor néhány háztömb nem érdekeltjének égnek áll a haja. Ez nem bűn?

S végre fordítsuk meg az érmet! Én magam hányszor megyek más idegeire. Én — igen — a másikéra. Észre se vesszük, mert elviselik, türelmesek, nyelnek, hallgatnak. félnek szólni, úgyse érdemes. Hej! ha más fülével hallhatnám érdes, metsző, háborgó, morfondírozó, piszkálódó fejhangomat.

Csend talán csak a temetőben van. Béke poraira s sietve iparkodunk a halotti torra, teadélutánra, névnapi vacsorára, egyszerűen összeülni. Buta, üres fecsegésre. Ezt a női gyengeséget a férfiak messze lepipálják. Cigaretta után gyújtva hosszú távpolitizálásokkal. No még egy cigarettát! S az én időm az áldozata a füstnek. Igen-igen, nemmet így is lehet fogalmazni: van mondanivalód? — mondd, ha nincs, hallgass! Am a szótlán ülöt hülyének tartják. A hallgatás erénye, a remete csödjé kimegy a divatból.

Leonardo mondta: a művész ereje a magány. Kultúrák meditáló bölcsek agyából termékenyültek nagygyá. Ricsaj és ordibálás közben elsüketül a lélek. Jézus magányos éjszakái. Mintha Isten nem szólna többé az emberekhez. Fülem dobhártyáján dörömbölnek a világ jelei. Elszoktam, leszoktattak, hogy üljek, várjak s hallgatózdam. Mikor a legnagyobb a csönd — akkor kezd beszélni távolból egyre közeledve a titokzatos hang, amelyre éhes a jajgatva, üvöltve sóvárgó modern ember.

PROKOP PÉTER

VI. Pál és Mindszenty nyilatkoznak az egyházüldözésről

VI. Pál pápa Karácsony ünnpe előtt a kúriai bíborosok és a pápai hivatalok tisztviselőinek tisztelgő látogatását ragadta meg arra, hogy általános áttekintést adjon az Egyház helyzetéről, eredményeiről, örömeiről és szenvedéseiről. Ennek során szokatlanul részletesen és eddig még nem használt éles kifejezésekkel illette az egyházüldözők embertelenségeit.

A megfigyelőknek feltűnt, hogy VI. Pál pápa hosszú hallgatás után hosszabban foglalkozott az üldözöttek sorsával. Egyesek ebből arra következtetnek, hogy a Szentatyát Slipj bíboros és Mindszenty József magyar bíboros közvetlen tájékoztatója a keleti egyházüldözésről megdöbbenette. Amikor Slipj bíboros a püspöki szinódus ülésén a pápa jelenlétében súlyosan bírálta a Vatikán keleti politikáját irányító diplomátát, a szemtanúk szerint a pápa szemelláthatólag megdöbben. Az ukrán bíboros felpanaszolta a Moszkvába illetve a keleti fővárosokba utazó vatikáni diplomaták mulasztásait. Elhallgatják tárgyalásaik során a kommunisták embertelenségeit, nem szólnak az ukrán katolikusokról, akik hitük miatt évtizedek óta szenvednek. Hegyeket lehetne összehordani a halálra kínzott ukrán vértanúk hulláiból — mondotta a 18 esztendő szovjet munkatáborban eltöltő főpap. És, ami a legszomorúbb — tette hozzá — a vatikáni diplomaták nem veszik védelmükbe az üldözötteket.

Az sem kétséges, hogy Mindszenty bíboros is megtalálta a módját annak, hogy a magyar egyház valóságos helyzetéről tájékoztassa a Szentatyát. Római tartózkodása alatt Slipj bíboros mellett több kúriai bíboros és főpap is felkereste őt a Szent János toronyban. A tárgyalások során minden bizonnyal nemcsak a bíboros személyes sorsáról, hanem küzdelmeiről és a magyar egyház helyzetéről is tájékoztatta látogatóit.

Illegális legalitás

Az igazságosság iránti szeretetből, valamint az alapvető emberi jogok iránti tiszteletből nem hallgathatjuk el — mondta a pápa — hogy Isten és az Egyház jogait a világ különböző részeiben elnyomják. Akadályokat támasztanak a hit szabad megvallása és a vallásos élet kifejezése útjába. Megakadályozzák az Egyház jótékonyági munkáját. Addig mennek, hogy megfosztják az Egyházat illetve korlátozzák őt abban, hogy a fiataloknak hirdesse az igazságot, mely megvilágosítja és megmenti életüket. És ugyanakkor az emberi békés együttélésnek, az erkölcsi erőknek, a kultúrának és szociális munkának páratlan forrása. Fájlaljuk ezt az embertelen helyzetet. Szolidaritásunkat fejezzük ki az üldözések áldozataival: a püspöki méltóságban testvéreinkkel, a papokkal és a hívekkel, akik csendben szenvednek az elnyomatásban illetve az illegális legalitásban, példát adva a keresztényeknek és a világnak a hűségre, a lelki helytállásra, amiért hálások vagyunk nekik.

A pápa most használta első ízben a hirhedt törvényekkel szentesített üldözések jellemzésére az «illegális legalitásban» kifejezést. Nem

kétséges, hogy beszédének ez a szakasza elsősorban a kommunista kormányzatú országokra vonatkozik. Hiszen a kommunista rendszer hozott olyan törvényeket, amelyek az Egyházat az állam rabszolgájává teszik. Az egyházi állások betöltését az állam jóváhagyásától teszik függővé. Ezekben az országokban rendezik a titkos pereket a papok és katolikus fiatalok ellen, miközben a kormány képviselői a Vatikánnal tárgyalnak. A pápa nyíltan az üldözöttek mellé állt, amint mondotta, az igazságosság és az emberi jogok iránti tiszteletből.

Ez az irányzat egyre erőteljesebben kibontakozik a Szentatyá magatartásában is. Milyen őszintén mondja, hogy szolidaritást vállal az elnyomottakkal és üldözöttekkel, abból is látszik, amikor a távollévő bíborosokat felsorolta, Mindszenty Józsefről megjegyezte: akit megindult lélekkel az idén újra a keblünkre ölelhetünk.

Nem gyűlölök, imádkozom

Mindszenty bíboros ugyanazt mondta a magyarországi egyházi helyzetről a Welt am Sonntag hamburgi lapnak adott interjúban. Az interjú a lap december 26-iki számában jelent meg két fényképpel és ezzel a címmel: *Mindszenty a szabadság szimbóluma — Nem gyűlölök, imádkozom.*

Hogyan gondol vissza az elmúlt 15 évre? — a tudósítónak ez volt az első kérdése és Mindszenty bíboros a következőket fejtette ki:

15 év természetesen túl hosszú idő ahhoz, hogy néhány mondatban ecsetelni lehessen ennek a korszaknak szellemi és lelki élményeit. De minderről majd részletesen beszámolok emlékirataimban, amelyeken most végzem az utolsó simításokat. Egyet azonban már most mondhatok: az amerikai népnek örökké hálás leszek azért a vendéglátásért, amelyben ezalatt az idő alatt részesített. Remélem, hogy nem sokára módomban lesz az amerikai népet közvetlenül és közelebbről is megismernem, amerikai katolikusok ugyanis meghívtak, hogy látogassam meg országukat.

A továbbiakban az újságíró aziránt érdeklődött, hogy a budapesti amerikai követségen töltött évek során hogyan tájékozódott a külvilág dolgairól? Mindszenty megemlégett, hogy legalább 20 magyar újságot és folióiratot olvasott. Magyarországon és külföldön megjelent lapokat. Ezenkívül a világsajtó termékei is eljutottak hozzá. Egyházi kérdésekben nagy segítségére volt König bíboros, bécsi érsek, aki — mint ismeretes — többször meglátogatta Budapesten. A harmadik kérdésre válaszolva Mindszenty röviden elmondotta: hogyan telt el egy napja az amerikai követségben. Az elzártaságot úgy tudta átélni, hogy intenzíven dolgozott. Minden reggel misét mondott, reggeli után azonnal emlékiratait vetette papírra, továbbá egy történeti munkán dolgozott, amely az egyház és a magyarság kapcsolatát tárgyalja. Ebéd után újra munkához látott, este sétált a követség udvarán, éjjelleg ismét íróasztalánál munkálkodott. Vasárnaponként misét mondott a Budapesten akkreditált diplomatáknak. Különösen sokan

jöttek mindig karácsonyi éjjeli misére, amelyet a követség nagy fogadó halljában tartott meg.

A Welt am Sonntag tudósítója megkérdezte a magyar egyházfőt: mi a véleménye az állam és az egyház közötti tárgyalások eddigi eredményeiről? Mindszenty kifejtette: az eddigi tárgyalásokon nem szenteltek elegendő figyelmet olyan kérdéseknek, mint a vallásoktatás, a papnevelés, a vallásos irodalom terjesztésének lehetősége és mint például a püspökök szabad döntési joga tisztán egyházi kérdésekben. «Amit eddig elértek, azt egyelőre nem tartanám kielégítőnek» — mondotta Mindszenty bíboros.

1948 december 26-án történt letartóztatásáról így nyilatkozott. A háború végén a magyar népet mély vallásosság töltötte el és az új rezsim ezt képtelen volt megérteni. A rendszer akciók egész sorát intézte az egyház ellen és amikor az egyház ezeket az intézkedéseket bírálta, a rezsim úgy vélte: csakis a püspökök, mindenekelőtt a magyar prímás kikapcsolásával lehet véget vetnie a hitélet fellendülésének. Elmondotta, hogyan gyötörték éjjel-nappal, hogyan csikarták ki belőle a vallomásokat, hogyan hamisították a peranyagát. Az újságíró ezután feltette a kérdést: igaz-e, amivel vádolják, hogy 1956 októberében, a forradalom alatt, visszakövetelte az egyház birtokait?

«Ebből egyetlen szó sem igaz — válaszolta a bíboros. A magyar püspöki kar, amelynek én is tagja voltam, már 1945-ben elfogadta a földreformot. Csupán annak bizonyos igazságtalanságai ellen tiltakozott tudniillik az ellen, hogy munkájukat nagyszerűen értő parasztok egész sorát kihagyták a földosztásból, politikailag diszkriminálták és méltatlannak bélyegezték őket. 1956-ban pedig, november 3-án elmondott beszédemben, amelyet a budapesti rádió is közvetített, még csak célzás formájában sem követeltem az egyházi birtokok visszaadását. Ennek mindenki bármikor utána nézhet. Amit követeltem az az volt, hogy állítsák vissza az egyház szabadságát és adják vissza a munkájához szükséges szabadságot és semmi többet.» — Mindszenty bíboros nyilatkozatából kiderül, hogy az elmúlt 15 év alatt ő sohasem követelte a rehabilitálást, ezt a rendszernek kellett volna megtennie. Az amnesztiát elutasította. A magyarországi kommunista szervek eljárásáról a bíboros azt mondotta: «E magatartás megítélését a világ közvéleményére bízom.»

Azt mondta még: azért telepedett le Bécsben, mert itt közelebb van Magyarországhoz és szülőfalujához, a vas megyei Mindszenthez. Figyelemreméltó, amit a bíboros legvégül mondott, ezt újra szószerint idézzük: «Nem táplállok gyűlöletet senkivel szemben sem, aki életembe oly végzetesen beavatkozott. Ő értük is imádkozom és különösen imádkozom azért: Isten adja meg mindnyájunknak a kegyelmet, hogy a megszentelődés útján összetalálkozzunk.»

FABIAN KÁROLY

A mai világkép

Azok az eredmények, melyeket a modern természettudomány az utolsó tíz év kutatásai alapján elkönnyelhet, valósággal forradalmat jelentenek a mai világkép kialakulásában.

Hogy a világegyetemről alkotott elképzelésünk sokban megváltozott, azt főképp a geofizika, a paleontológia, a világűr kutatás és kozmológia területén elért nagyszerű felfedezéseknek köszönhetjük. Ezek szerint a mi Földünk, mely mint kis jelentéktelen pontocska lebeg a mérhetetlen világűrben, összehasonlítva más égitestekkel, nem rohan magárahagyottan az űr titokzatos útjain, hanem sokszoros kozmikus erők és befolyások központjában áll, melyek összehatásaképpen alakult ki a Földön a mi világunk. Szinte egyedülálló kivételes esetként tűnik föl a mérhetetlen Kozmoszban, hogy földünkön élet s emberi élet van, mely — az egyik modern író szerint — «szokatlan véletlen esetek bonyolult láncolatának egész valószínűtlen találkozásából adódik». Ami itt a véletlen számlájára megy, azt természetesen a hívő ember a Mindenható Teremtő Isten alkotó munkájának tekinti.

Az Universum

Az utolsó tíz év csillagászati felfedezései, bár a megfigyelés objektív adataiként állnak előttünk, mégis azt kell mondanunk, hogy mégis teljesen megmagyarázhatatlanok és talánszerűek. De éppen ezek alapján egy egészen újszerű *U n i v e r s u m* lép elénk, mely nem időtlen nyugalomban és mozdulatlanságban merevedik meg, hanem hatalmas fejlődési folyamatok játszódhatnak le benne, tehát egy olyan *Universum*, melynek története van, melybe mi, földlakók is beletartozunk s amely bennünket lényünk legmélyéig alakítóan befolyásol. Tehát szoros, felbonthatatlan kapcsolat áll fenn közöttünk és a Kozmos között.

Mi megbámuljuk a világűr-repülő kirándulásait a Holdra s a világűr meghódításáról beszélünk. Pedig a világűr csak a legközelebbi állócsillagnál, az Alfa Centaurinál kezdődik, mely 40 billió kilométerre van tőlünk; olyan távolság ez, melyet a fénysugár — 300 ezer kilométeres sebesség mellett — csak 4 és fél év alatt tesz meg. Az Alfa Centauri és a mi naprendszerünk is azonban csak része a mi Tejút-rendszerünknek (más néven *Galaxis*, vagy spirális köd), mely körülbelül 100 milliárd napból s ugyanannyi napnak megfelelő anyagból áll, lencse vagy diszkoszalakú; hosszabbik átmérőjét 100 ezer fényévre, kisebbik átmérőjét 15 ezer fényévre becsülik. Mily óriás csillaghalmazt jelent egy ilyen tejút, azt leginkább akkor képzelhetjük el, ha tudjuk, hogy minden tejút forgásban van a saját súlypontja körül s közülük a legrégebbek is a világmindenség kezdete óta, tehát 10-15 milliárd év óta, csak körülbelül 20 körforgást végeztek, jóllehet a tejutak külső periferiáján lévő napok mozgási sebessége másodpercenként az 500 km-t is eléri. A mi tejutunk körforgási sebessége annál a pontnál, ahol a mi naprendszerünk van, körülbelül 25-30 ezer fényévre a központtól, «csak» 260 km-re rug másodpercenként.

A csillagászok szerint a világűrben szét-szórtnak találhatók tejutak száza több száz

milliárdra tehető, tehát nem végtelen, hanem korlátozott. Ugyanezt az álláspontot vallja az Egyház is. Azzal a különbséggel, hogy amit a hitetlen tudomány «véletlennek» minősít, abban a hívő lélek a Teremtő csodálatosan alkotó kezét látja.

A Föld mint űrhajó

Hogy Földünk a világűr mérhetetlen mélységében el nem téved s el nem vész, annak oka az a csodálatos szövedéke az égi testeket összetartó vonzó és taszító erőknek, melyek hálóként fogják össze a naprendszer bolygóit s tartják meg őket évmilliárdok óta a számukra előírt pályájukon. Földünk szerepe, mely a Nap körül kering s ugyanakkor a naprendszerrel együtt repül a világűrben titokzatos célja felé, nagyon hasonlít az űrhajó feladatához. Mindazt magával kell vinnie, ami a rajta lévő élet fenntartásához szükséges.

A legszükségesebb életfeltétel a földön a levegő, ill. ennek oxigén tartalma (Sauerstoff). A jelenlegi levegőkészletet 300 év alatt elhasználnák a földön lévő élőlények, ha a természet maga nem gondoskodnék pótlásról. Ez azáltal történik, hogy az ember és állat belégzése által elhasznált oxigén mennyiséget a növényvilág kilégzése pótolja. E tényből a tudomány arra következtet, hogy a Föld ősi légköre az oxigént nélkülözte, csak a növény megjelenése a földön hozta létre a napsugár behatása következtében (Photosynthesis) a légkör olynemű összetételét, mely nélkül ma nem élhetnénk.

A másik fontos feltétele az életnek a Földön: a víz. Mint láttuk, a növényvilág újíttja meg időről időre a levegőt, hogy oxigén tartalma el ne fogyjon. A növénynek azonban vízre van szüksége, hogy élhessen, az állatnak növényre, s az embernek mindkettőre. Hogy mindez lehetséges legyen, a víznek minden-hova el kell jutnia, emberhez, állathoz, növényhez, ahol arra éppen szükség van. Ehhez pedig energia kell, amivel a Föld-űrhajó nem rendelkezik. Itt jön segítségére a Nap csodálatos hatóereje, mint fény és meleg. A Nap melege — becslések szerint — körülbelül 600-700 billió tonna vizet párologtat el évente a trópusi, főleg az equator vidékein, amit a légáramlások az északi és déli sarkok felé visznek. Ez az óriási vízmennyiség eső formájában tér vissza a földre, hogy azt megtermékenyítse. Ily módon tud a növényvilág a napfény és meleg behatására körülbelül 200 milliárd tonna organikus és tápanyagot termelni, ami az emberi és állati életet lehetővé teszi a földön.

A Nap

A Nap tulajdonképpen nem más, mint egy hatalmas atombomba, mely bármikor felrobbanhat. Nélküle elképzelhetetlen volna az élet a földön. Távolsága tőlünk kerekén 150 millió kilométer, átmérője 1,392.000 km, súlya 333 ezerszer nagyobb a föld súlyánál. Anyaga 70 %-ban hidrogén (Wasserstoff), 30 %-ban hélium. Belső hőmérséklete 15-20 millió fok. Ez annyit jeleln: ha egy gombostűfej nagyságú anyagot a Nap belsejéből a földre hoznánk, ennek hősege 150 km távolságra is képes

volna egy embert megölteni. A Nap központjában másodpercenként 657 millió t hidrogén (Wasserstoff) 652.5 millió tonna héliummá alakul át, melynél a hélium további energianyereség szempontjából kiküszöbölődik s mint az atomátalakulási folyamat hamuja rakodik le a Nap centrumában. Ez az oka annak, hogy a Nap lassan veszít fényerejéből s időben kialszik. Számítások szerint, 5 milliárd éves múltat feltételezve, égési anyagának (Wasserstoff) már több, mint a felét elhasználta. Tehát a tudomány is, a hithez hasonlóan tanítja a mi világunknak véges voltát.

Még megjegyzendő, hogy a Nap energiája, fénye és melege, amelyben bolygó-rendszerét megfürdeti, nem az eredeti nyers formában jut hozzánk, hanem mintegy megszűrve; Computerek számítása szerint 20.000 év kell ahhoz, amíg az egyes energia-quantumok a Nap központjából a felszínig a 600.000 km-es utat megteszik s aztán felszabadulva a bolygó-rendszer felé repülnek.

A nap-szél (Sonnwind)

Az utolsó tíz esztendő legfontosabb felfedezése annak megállapítása, hogy a Nap nemcsak energiát, azaz elektromagnetikus sugarakat bocsát ki, hanem ún. anyagi testecskékből álló sugarakat is, melyek igen gyors atommagvakból és elektronokból állanak, a Nap felületét mintegy 500 km másodpercnyi gyorsasággal hagyják el s egészen a naprendszer legvégső határáig elhatolnak. Ezek a sugarak mintegy védőburkot alkotnak az egész bolygórendszer körül s megakadályozzák a halálhozó kozmikus sugarak behatolását. A Nap ezúton másodpercenként egy millió tonna anyagát veszíti el, létezése óta mintegy egytized részét egész anyagának, de viszont ezáltal teszi lehetővé, hogy Földünkön egyáltalán élet lehetséges. Mivel azonban a nap-szél sem lenne veszélytelen az emberi s egyéb életre itt a földön, ez ellen is gondoskodott a természet, ill. annak Teremtője, egy másik védő övezetről a földi mágneses tér formájában. Ha szabad szemmel láthatnók ezt a tünneményt, akkor úgy tűnnék fel a Föld, hogy hatalmas erővonalak záriák be mintegy burokszerűen, melyek a földi atmoszféra fölötti teret oly mértékben uralják, hogy a nap-szél oda nem tud behatolni.

Mint földi lények tehát két láthatatlan, egymásba nyúló burok védelme alatt állunk, melyeknek létéről néhány év előtt senkisé nem tudott. Az első a Napról kiinduló kisugárzás, mely véd bennünket a világűr kozmikus sugaraitól, a másik, mely csak a Földet veszi körül, a nap-szél kártékony hatásait tartja távol tőlünk. Mindez eloszlatja azt a tévhitet is, hogy a világűr teljesen üres. A valóságban a világűr telítve van energiákkal és tényezőkkel, melyek hasznosnak bizonyulnak a földi élet szempontjából. Mindez a gondolkodó főt s hívő lelket megerősíti abban a tudatban, hogy az ember nincs egyedül a földön, hanem Isten keze irányítja az egyesek és közösség sorsát.

VECSEY LAJOS

«Halotti beszéd»

«Publik ist tot!» — ezzel a nagybetűs drámai címmel vezércikke előtt jelentette be az elmúlt év novemberében a német katolikusok hetilapja megszűnését. A lap sorsát látszólag a német püspöki kar őszi konferenciáján hozott többségi döntés pecsételte meg. A püspökök ugyanis úgy vélekedtek, hogy három évi kísérletezés és állandó anyagi támogatás után is a lap jövője kilátástalan.

A Publik halála, ahogy ez már lenni szokott, nagyon is heves vitát váltott ki, mely hangban és modorban sokszor vad gyanúsításokig, sőt durvaságig ment. Az érzelmek ez elszabadult ámokfutásában természetesen nagyon is hiányzott a higgadt megfontolás, de főleg a józan figyelembevétele egyes alapvető tényeknek és lényeges követelményeknek. A Publik heti 95 ezer példányban jelent meg. Ebből 40-50 ezret az olvasók vettek meg, a többi reklám-célokra küldözgették szét.

Ezt azért is fontos tudomásul venni, mert ha az ember a tiltakozások és vádaskodások tömkelegét olvassa, könnyen azt hihetné, hogy a püspöki kar szeszélye egy virágzó fát ítélte kivágásra, holott a fenti számok alapján nyilvánvaló, hogy a Publiknak nem türelem, nem is jóindulatú támogatás, hanem elsősorban olvasótábor hiányzott. A német püspöki kar 3 év alatt 28 millió márkát ölt a lapba. — indulási segélyként, — bár kezdetben csak 15 millió volt betervezve. A lap három esztendő után is úgy állt, hogy továbbra is évi 6 millió kellett volna a fennmaradásához, mégpedig vég nélkül, mert senki sem tudta megmondani, hogy mikor jön el az az idő, amikor a lap anyagilag is megállhat a saját lábán. Minden újság, az egyháziakat is beleértve, kétségkívül gazdasági vállalkozás is. Ez nem azt jelenti, hogy kizárólagos céljuk a profit, a nyereség, ami elsősorban az egyházi lapokra áll. Ha tehát egy lap alapítói 3 évi ráfizetés után, mégpedig óriási ráfizetés után azt látják, hogy nem életképes, ebből minden józanul gondolkodó azt a következtetést vonná le, hogy nincs létjogosultsága, nemcsak mert olvasói nem biztosítják anyagi alapjait, hanem mert nincs megfelelő olvasótábor. A megszünt katolikus lap nem érdekelte a német katolikusok 98 százalékát.

A Publik halálával kapcsolatban tiltakozó gyűlésre jött össze Bajorország katolikus ifjúsága Münchenben. Az ott uralkodó hangulatra jellemző, — a KNA (Kath. Nachrichten-agentur) jelentés szerint, — hogy a fiatalok még akkor is kifütyülték volna a püspöki kart, ha Forster prelátus nem 6, hanem egyenesen 60 millió évi támogatásról beszélt volna. E tiltakozó gyűlés, meg lelkesedés a Publik mellett kissé későn jött. A bajor katolikus fiatalok jobban tették volna, ha legalább beszervezett tagjaik fele (kb. 60 ezer) előfizette, vagy szüleivel, rokonaival előfizettette volna a lapot. Ez azonban elmaradt, és a mulasztást már nem lehet tiltakozó gyűlésekkel jóvátenni.

Ez különben vonatkozik mindazokra, akik akár szóban, akár írásban, sokszor egészen minősíthetetlen kifejezésekkel tüntettek a püspökök ellen. Vajon rádöbbennek-e, hogy mennyire fonák, sőt egyenesen nevetséges a hangos zajongásuk, ha meggondoljuk, hogy

nem a püspöki kar akarata szüntette meg a lapot, hanem a 25 millió német katolicizmus öntudatának, az olvasótábornak és az ezzel velejáró anyagi áldozatvállalásnak a hiánya.

A probléma talán nem is lenne annyira érdekes számunkra, ha mi, magyar katolikusok nem lennénk hasonló helyzetben. A 25 millió német katolicizmus nem tudott eltartani egy hetilapot! Felvetődik viszont a kérdés: hát a magyar katolicizmusban megvan-e a hajlandóság, meg az érdeklődés, de főleg az áldozatkészség e tekintetben? A magyar lelkész kedő papság megküldi minden hónapban minden magyar katolikusnak (és kívánatra nem katolikusoknak is) az «Életünk»-et, mely a nagy szétszórtságban hivatva van összetartani a nyáját a pásztorral, hogy a kapcsolat még szorosabb, még bensőségebb legyen. Hányan vannak azonban olyanok, akik föl sem vágják, el sem olvassák? «Engem az ilyesmi nem érdekel!» — mondta egyszer egy megkeresztelt hazánkfi. Tudjuk, hogy a lelképásztoroknak milyen gond minden negyedévben összekaparni a nyomdaköltséget és minden hónapban a postázáshoz szükséges összeget. Miért? Mert a magyar katolikusok 70 százalékában nincs annyi keresztény öntudat, hogy befizessen a lapra évi 10 német márkának megfelelő összeget, melynek többszörösét adja ki hetenként italokra, cigarettára, szórakozásra és különböző (szellemi és erkölcsi értékfokú) más sajtótermékekre.

Az «Életünk» most lép negyedik évfolyamába. Túl élte a Publikot, pedig nem kapott millió szubvenciókat és olvasóinak áldozatkészsége is bizony nagyon sok kívánnivalót hagyott maga után. De van egy lelkes és öntudatos írógárdája, amely fölismerte a lap fontosságát, és minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül, igaz magyaros áldozatkészséggel meg a küldetésbe vetett erős hittel dolgozik a lapon keresztül a magyarság lelkéért. Kétségtelen, hogy a lelkesedés csak bizonyos mértékben pótolja az írói rátermettséget és tehetséget. Hiszen jó is lenne a lapban megszólaltatni időről időre egy-egy neves, már befutott magyar író, meg költőt. De ezeknek honorárium járna, mert nekik írás a kenyerük, ebből élnek! — Olyan jó lenne legalább évente kétszer (a fő ünnepekkor) színes fedőlappal látni el, de mindezt gondolni sem lehet, amíg a magyar keresztény öntudat hiánya miatt a lapnak filléres gondjai vannak és a minimális évi támogatás is az olvasók zsebében marad. Bizony a lap szerkesztőinek lelkesedése meg áldozatkészsége átragadhatna kis rész az olvasókra is!

«Minden évben majd ezer márka adót fizetek, csak egyházi adót, a feleségemmel, — nem adhatná az egyház ingyen az «Életünk»-et?» — kérdezte egyszer egy akadémikus végzettségű házaspár. Ha meggondoljuk, hogy a kereseti adó több mint tízszerese az egyházinak (az egyházi adó a keresetnek csupán 8 %-a), sokkal logikusabb lenne, ha az állampolgárok az államuktól kívánnák, hogy ingyen szolgáltatssa a napilapot reggeli kávéjuk és a műsorfüzetet televíziós készülékük mellé. De ilyesmi eszükbe sem jut! Viszont ugyanakkor évi tíz márkát sajnálnak a magyar katolikus sajtótól, ami nem ajándék, hanem

ellenszolgáltatás. Lelki és szellemi proletárokról jellemző ez a gondolkodás. Egy hívő ember tudja, hogy Istentől többet kapott tíz márkánál és neki ugyancsak megvan a hatalma, rajta ezt az összeget valamilyen formában behajtani.

Ez azonban csak egy példa a sok közül, ahol a magyar keresztények bevallják, mily gyenge lábakon áll a hitük és öntudatuk.

A halotti beszéd elsősorban nem a halottnak, hanem az élőknek szól. A Publik halála után és az új esztendő küszöbén talán nem lesz haszontalan, ha megvizsgáljuk önmagunkat, hogyan is állunk keresztény öntudat és áldozatkészség terén és az éppen nem lelkesítő példák rásegítenek helyes önismertetre.

«Láttjátuk feleim szümtükkel, mik vogymuk?»

MEGYESI ANDRAS

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre?

Az Életünk terjesztői
a helyi magyar lelkészek;
ők küldik meg kívánatra
a lapot területükön a híveknek.
Az előfizetési díjat, mely
1972 január 1-től
10.— svájci frank,
vagy annak megfelelő valuta,
az illetékes magyar lelkésznek
fizessük be.

Csak onnan forduljunk
közvetlenül a kiadóhivatalhoz,
ahol a lelkész hiányzik,
vagy valamilyen oknál fogva
nem terjesztője a lapnak.
Európán kívüli rendeléseket
a központi hivatal intéz,
Címe:

Életünk (Unser Leben)
Frongartenstr. 15,
9000 - St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúltra is
10.— svájci frank; ha azonban
légipostával kéri valaki a lapot,
20.— svájci frank, vagy annak
megfelelő más valuta.

Figyelem!

Svájci olvasóinkat arra kérjük,
hogy 1972 január -tól
az Életünkre vagy a St.Gallen-i
vagy a Lausanne-i magyar
misszióknál fizessenek elő.

Svájc egész területén csak
két terjesztőnk van:
Vecsey Lajos és Rába Lukács.

Címük:
Dr. Vecsey Lajos
Fernblick
9053 - Teufen, AR
P. Rába Lukács
3, rue du Valentin
1000 Lausanne

Kisablak

Kolozsvári Grandpierre Emil neve nem ismeretlen a magyar olvasóközönség előtt, regényei, szatirái már a háború előtti években feltűntek és megbecsülést szereztek nevének. Mindig az őszinteség, a tárgyilagosság, a megértés jellemezte műveit, egy legújabb könyvében, A Nők Aproban is a hűséges korrajz legfőbb erőnye, melynek a szabadszajú kifejezések csak eszközül szolgálnak. A mű nekünk, külföldön élő magyaroknak mintegy kicsi ablakon keresztül betekintést enged a jelen magyar társadalom problémáiba, az élet-körülmények szövevényébe, megláttatja velünk a valóság egy kis, de nagyon szomorú részét; a szocialista realitást.

Egy fiatal pár hosszú gyűjtögetés után egy egyszoba összkomfortos kis lakást vesz és úgy gondolják, övük a világ és minden csak felfelé megy ezentúl. A miniatúr lakás azonban életük börtönévé válik. A fiatal iparművész az egyetlen szobát műteremmé alakítja át, a rendszert és pedáns feleség azonban nem tud megbékülni a nélkülözhetetlen művészi rendetlenséggel. Bár szeretik egymást, mégis belátják, hogy ez így nem mehet tovább. Egy látszatváltás és egy újabb látszatházasság útján akarnak nagyobb lakáshoz jutni, hogy a szeretet és művészi ambíció egymás mellett megférhessenek. A férj házassági hirdetésére több száz válasz érkezik annak bizonyítékeként, hogy a magyar nők nagy része szalad a férjhezmenés lehetősége után, nem rettenve meg anyagi és erkölcsi áldozatoktól. A válni szándékozó férj sok humorral számol be feleségének ismerkedési kalandjairól, de a kapcsolat mégis csak romlik és az eleinte játéknak szánt

látszat valósággá válik; a házasság menthetetlen, az aszszony képtelen áldozatot hozni a férj művészi hivatásának előmozdítása érdekében. Egy jó anyagi körülmények között élő családdal ismerkedik össze, ezeknek egyetlen lánya nemcsak azért vonzó, mert a nagy villában bőven van hely és be lehet rendezni a rég óhajtott műtermet, hanem azért is mert megszabadíthatja egy súlyos helyzetétől. Így erkölcsi elégtételt szolgáltat az önmagával tesz eleget a szerző az erkölcsi követelménynek, hogy elégtételt szolgáltat az önmagával meghasonlott fiatalembernek.

A kedves olvasók nagy része maga is szenvedő részese volt az ötvenes évek szemináriumainak, ahol heti rendszeres agymosások keretében igyekeztek elhiteni Makarenko minden átforgató pedagógiai elveit, s az Új Ember Kovácsa című művet új Bibliaként adták az emberek kezébe. Új termelési rend, új és igazságos társadalom, a szocializmus, illetve a kommunizmus lebontja a termelés kapitalista tagjait, mindenki szabadon élhet hivatásának, az elnyomott proletár tehetségek utat törnek maguknak és elsöprik a kispolgári csökevényeket. A társadalom gondoskodik arról, hogy a termelt javakat igazságosan osszák el és az emberek megszabadulva a kapitalista gondolkodásmód gátjaitól új Prometheusként világítják be a még kapitalista igában nyögő nyugati társadalom sötét egét. Ezzel szemben miről vall a könyv? A szocialistának nevezett társadalmi körülmények gátolják az emberi élet természetes kibontakozásának lehetőségeit. A miniatúr lakások az élet börtönévé válnak, a családi életet megölik, de nem se-

gítik. A fiatalok gondolkozásában a kispolgári csökevények tovább élnek, vagy pedig sikerült minden erkölcsi normát lerombolni és a szabadszerelemtől kezdve a panamáig és csalásig minden rossz teliben virágzik. A lángossütő nő a társadalom krözsusa és többet keres mint a miniszter, a külkereskedelmi utazó nyugati életformák és körülmények között él, a gallerikba tömörült munkakerülők megfélemlítik a társadalom széles rétegét. A Nyugat majmollása nem ismer határokat és a tájékozatlan emberek a nyugati stílust hirdető divatdiktátorok szabad prédáivá válnak. Az tud csak valamelyest jól keresni, ki a külkereskedelemmel valamilyen kapcsolatba tudott kerülni és inkább a szédélgéssel, mint a becsületes munkával igyekszik a felszínen maradni.

M. Djilas Új Osztálya ma már a múltté, kibővült, átalakult. Ma az új osztálynak inkább azok a tagjai, kik valamilyen módon a Nyugathoz hasonló életformát tudnak maguknak kialakítani a mai magyar író már nem beszél a mindenható partról, nem beszél a szocializmus csodálatos eszméiről, melyekről mindenki tudja, hogy azok a gyakorlatban nem váltak be. Azok csak a modern pomádé király nemlétező rongyai, melyekről nemcsak az utca gyerekei, hanem a partidoszok is tudják, hogy a valóságban nem léteznek. Akkor mire szolgál mindez? Ne feledjük el itt megjegyezni, hogy nagy mesterünkötől, a dicső kommunista párttól nemcsak az orosz megszálló csapatokat, hanem a potemkini haladó kulissza hagyományokat is módjában volt Magyarországnak «szocialista megőrzésre átvenni».

ERKEL LAJOS

IMÁTLAN IMA

Major-Zala Lajos versei.

A svájci Fribourgbán élő Major-Zala Lajos formában, kifejezésmódban és mondanivalóban egyaránt egyre érettebbé, kiforrottabbá, elmélyültebbé válik. Erről tanuskodik negyedik verskötetete, az Imátlan ima, amely az Auróra kiadvállalat gondozásában idén nyáron jelent meg Münchenben.

Major-Zala költészete egészen egyedi, sajátos líra. Költőnk arra a nehéz feladatra vállalkozott, hogy a technika formanyelvén szólaljon meg, sőt azt megteremtse, és mégis hű maradjon a népi hagyományokhoz. Költészete kezdetben egy síkon mozgott. Legújabbban azonban felfedezi a lét mélyebb értelmét és az immanens humanizmustól eljut az egyetemes emberség magaslatára. S ebben nagy segítségére voltak az Erdélyi Zsuzsa által nemrégiben felfedezett és összegyűjtött ősrégi eredetű népi imák, ami éppoly forradalmi felfedezés volt a költészet terén, mint Bartók és Kodály világraszóló zenei forradalma. E csodálatosan szép népi imák ihlették meg imátlan imáit, amelyek tulajdonképpen nem mások, mint azoknak modern hangvételű, a technika nyelvére átültetett, de mégis egyéni zamatú parafrázisai.

A költőnek legújabbban megjelent Imátlan ima című verskötetéből idézzük az alábbi verseket.

ESTI IMA — ALTATÓ ÉNEK

Mekényes (Baranya megye
1970. Simon Ferenc József-
né, Farkas Ilona, sz. 1894.
Lészped (Moldova)

Fölszántatám cintorom elejét
Bévettem Adámnak magjával,
Elboronáltatám anyai jajszókkal.
Kimenék én ajtó elejibe,
Föltekinték nagy magos mennyégbe.
Nyitva látam mennyeknek kapuját,
Azon belül mennyeknek ajtaját,
Azon belül egy kerek asztalkát,
Azon vala egy rengő böcsücske.
Amellett ül vala Szent Anyánk Mária,
A lábával rengetgeti vala,
A szájával fudogájja vala.
(:Alugyál el Istennek báránya,
Szeretéből jöttél e világra:).

JÖVŐNK ALTATÓJA

Felszántatám cintorom elejét
bévettem Adámnak magjával
elboronáltatám anyai jajszókkal
kikelének gyors bükkfakeresztek
serdült szívek kivirágóznak

rohamsisak-gyümölcsöt termének
felszántatám reményünk elejét
bévettem jövőnknek magjával
nyitva látom pokolnak kapuját
igazgatják kisderek vánkását
csatasorban sok rengő böcsücske
mellettük sír vala Ember-anya Mária
létünket takargatja vala
boldogságunk rengetgeti vala
reményünket fudogájja vala
«kipárnázva kisderek fejalja
megatonnás szeretet alatta»
felszántanánk életünk értelmét
bévettem gyűlölet magvával
elboronáltatánk testvéri átkokkal
eltemettünk Adámnak virágját
sok rengő böcsücskét szellemünk hajtását
anyai jajszókból anyai jajszókkal
jaj még bizony mindig nem tanulánk
használni agyunk e szép csillagon
«kipárnázva kisderek fejalja
megatonnás szeretet alatta»

(Major-Zala verskötetetei megrendelhetők a szerzőnél: CH-1701 Fribourg, C. P. 618., vagy a kiadónál: Aurora Bücher, 8 München 90, Oertlingweg 4.)

A bíboros és a vasfüggöny

A száműzetésben élő magyarság megdöbbenéssel értesült arról, hogy a néhány hét óta Bécsben tartózkodó és sorsában osztozó Prímás Úr, Mindszenty József bíboros, december elején rosszindulatú támadások közepontjába került. Ezek alapjául bizonyos körök a Főpásztor magyar híveihez intézett adventi szózatát használták fel. Ennek bevezetőjében a Bíboros a szenvedés értelméről szólott és a saját meg népe szenvedésére is tett rövid célzást: «Hittel, Istenbe vetett reménnyel léptük át a börtön küszöbét és az ideiglenes, de életért országhatárt...»

Nos, ezekbe a szavakba kapaszkodtak bele azok, akik Főpásztorunk mély vallásosságtól átitatott adventi szózatából rosszindulatú politikumot akartak csinálni, jóllehet kétség nem férhet ahhoz, hogy a Bíboros az «ideiglenes, de életért országhatár» alatt a «Vasfüggönyt» értette, azt a gyilkos drót- és aknazárt, melynek lebontását maga az osztrák nép, de maga az osztrák kormány is több ízben követelte a magyarországi kommunista kormánytól. A két kép: az egyéni börtön és a Vasfüggönyvel lezárt nagy börtön, melynek falai mögött szabadságától megfosztva tíz millió magyar sínylődik szovjet uralom alatt, annyira összetartoznak ebben a fogalmazásban, hogy nem tekinthető egyszerűen helytelen értelmezésnek a magát katolikusnak nevező gráci «Kleine Zeitung» (Kis Újság) azon szenzációként tállalt állítása, miszerint Mindszenty bíboros adventi szózatában az osztrák-magyar országhatár véglegességét és ezzel az osztrák állam területi integritását vonta volna kétségbe.

Hasonló rosszindulattal fordította ki a Prímás Úr szavait a burgenlandi tartományi kormány feje is, aki anélkül, hogy a szöveg szerzőjének véleményét kikérte volna, tiltakozó levelet intézett Kreisky kancellárhoz, melyben felszólította a kormányfőt, tegye meg azonnal a szükséges lépéseket a Bíboros ezen «qualifikálhatatlan kijelentése» ellen.

Kreisky kancellár azonban a reá jellemző objektivitással, államférfihez méltóan járt el ebben az ügyben is. Magáévá tette a Herceg-prímás Úr titkárának a vádakra kiadott helyreigazító nyilatkozatát, melyben leszögezte, hogy a Bíboros nem az osztrák-magyar határra, hanem a Vasfüggönyre gondolt, amikor az «életért», «ideiglenes» határról beszélt és soha sem volt szándékában az országhatár érvényességét kétségbe vonni. Ezen nyilatkozat alapján a kancellár az ügyet elintéztettnek tekintette, mivel nyilvánvaló volt előtte is, hogy a Bíboros-prímás Úr nem a határt magát, hanem annak mai formáját tekinti provizóriumnak.

Meglepő volt, hogy Graf, a katolikusnak számító Osztrák Néppárt (ÖVP) egyik képviselője, mindezek után a parlamentben tette szóvá az ügyet és nem éppen barátságos hangon intézett ezzel kapcsolatosan interpellációt a kancellárhoz. Kreisky a fenti értelemben válaszolt Graf támadására is. Itteni magyar körökben nagyraértékelik a kancellár tárgyilagos és férfias kiállását a kétségtelenül célzatosan megtámadott egyházfő mellett.

Jól esett az itt élő magyarságnak az is, hogy a legtöbb komolyabb osztrák újság pozitív

magatartást tanúsított az ügyben, jóllehet az egyik bulvárlap még azt a jogát is kétségbevonta a Prímásnak, hogy főpásztori minőségében szólhasson a keresztény magyarsághoz.

A legrosszindulatúbb támadást azonban a különben komoly és az egész világon elismert «Neue Zürcher Zeitung» R. L. bécsi tudósítója intézte a magyar Prímás ellen, anélkül, hogy akár a Bíborossal, akár annak titkárságával előbb érintkezésbe lépett és véleményüket kikérte volna az ügyben. Az előzmények ismeretében nem kevesebbet állít R. L. mint azt, hogy a «veszekedős öreg úr», már mint Mindszenty bíboros, visszaélt a menedéjjoggal!

A nyegle szavak, melyekkel R. L. Mindszenty bíborost, a bolsevista zsarnokság alatt sínylődő magyar nép szenvedésének és nemzeti ellenállásának élő szimbólumát, tudósításában jellemzi, magukért beszélnek és szomorú fényt vetnek szerzőjükre. Ezért bővebb kommentár nem szorulnak. R. L. azon állítása azonban, miszerint Mindszenty bíboros visszaélt volna a menedéjjoggal más lapra tartozik. A tudósító ezzel kétségbe vonja a Bíboros véleménynyilvánítási jogát. Ez merőben ellentétben áll a NZZ eddig képviselt politikai irányvonalával, mivel ez a világlap mindig a szólásszabadság és szabad politikai véleménynyilvánítás mellett szállt síkra. Miért akarja a lap bécsi tudósítója ezt az emberi alapjogot Mindszenty bíborostól megvonni és megtagadni tőle azt, hogy főpásztori levelében a Vasfüggönyre célzást tehesse? Megsértése a menedéjjognak az, ha Mindszenty József a határ ezen formáját «életértónak» és «ideiglenesnek» tekinti? A tudósító nem talált eddig soha semmi kivetni valót abban, ha prominens politikai menekültek, mint pl. Ota Sik, vagy Andreas Papandreou, kimondottan politikai jellegű vélemény-nyilvánítást tettek és kifejtették nyilvánosan is nézetüket a hazájukban uralkodó rendszer ellen. Soha senki nem látta ebben és legkevésbé a NZZ, a menedéjjog megsértését. Ez a kétféle mértékkel való felmérése az emberi alapjogok gyakorlásának egy vezető nyugati lap hasábjain megdöbbentő volt, mert a Vasfüggöny mögött gyakorolt eljárásra emlékeztetett.

Itteni katolikus körökben sokan hiányolják az egyházi vezetők hallgatását. Mások viszont azzal magyarázzák ezt a hallgatást, hogy Kreisky kancellár nyilatkozata lezárta az ügyet.

Több jel mutat arra, hogy a támadás hátterében AVH-ügynökök húzódnak meg, akik tudatosan, utasítások szerint indították el a Prímás Úr személye ellen ezt az itteni sajtóban sok port felkavart kampányt, hogy diszkreditálják a Bíborost. Nem ez az első eset, amikor Moszkva titkos ügynökei ily módon akartak prominens személyiségeket Nyugaton lehetetlenné tenni és hamis színben feltüntetni. Mindenütt akadnak Judások, akik hajlandók harminc ezüst talléért Istenüket, Anyaszentegyházukat és hazájukat elárulni. Bűntetésüket ők sem fogják elkerülni, mert Isten malmai, ha lassan is, de biztosan örölnék!

A Mindszenty bíboros személye körüli mesterségesen felvert zaj közben ismét elcsende-

sült. Szent karácsony éjjelén az éjféli misét 1948 óta első ízben ünnepelhette a Prímás magyar hívei körében, ha nem is az esztergomi bazilikában, de a Német Lovagrend zsúfolásig megtelt bécsi templomában. Csodálatos volt ez az éjféli szentmise. Krisztus Urunk születésének 1971-ik évfordulóján eljött a már elvesztettnek hitt Pásztor idegenbe szakadt, pástor nélkül maradt nyájához. A nyáj pedig eggyé forrott a betlehemi jászol előtt pástorával az imádságban: Isten, áldd meg a magyart... mert megbűnhődte már e nép a múltat s jövőndőt!

DR. TAUBINGER LÁSZLÓ

Hogyan gondolják?

Az Új Európa írja 1972 januári számában:

Kereken három hónapja, hogy Mindszenty bíboros külföldre jött. Ezzel megkezdődött a magyar prímás legendás életének egy újabb, élesen elhatárolható fázisa: a száműzetés korszaka.

Hogy miként éljen és működjék, illetve ne működjék Mindszenty a száműzetésben, arra vonatkozóan különböző fórumok különböző elképzeléseket tartogattak.

A bíboros elképzelése alapján véve egyszerű volt, mert a legtermészetesebb, abszolút kézenfekvő: végre szabad ember, azt teszi, amit minden szabad ember tesz és tehet. Korlátja semmi más, mint a hivatala, emberi méltósága és élettapasztalata által természetesen adódó felelősség. Önkarátából. Szabad emberként él a gondolat- és szólásszabadság lehetőségével, tervez, mérlegel, megfontol, cselekszik és dolgozik. Mint a magyar egyház feje, törődik híveivel és papjaival, mint a magyarság világhírűvé lett alakja, természetes kapcsolatot tart a világ magyarjaival. Figyelembe véve a körülötte évtizedeken át mesterségesen kavart indulatokat, a megengesztelődés szellemében lép fel, s tekintettel vendég mivoltára, akár Rómában, akár Bécsben, a vendég udvariasságával és tapintatával viseltetik vendéglátóival szemben.

Más volt természetesen a világkommunizmus, Moszkva és a budapesti hivatalos kormányzat elképzelése.

Ők úgy gondolták: Mindszenty külföldi tartózkodása mintegy egyenes folytatása legyen a bíboros 23 éves fogságának. Úgy képzelték: legyen az elzárttság, a kényszerű hallgatás, az elnémítás, a némaság korszaka. Allapot, amelyben az a mindent lehengerlő vértanúi hit, erkölcsi erő és tisztaság, papi áldozatosság, lelki nemesség, az a törhetetlen magyarságszeretet, éleslátó antikommunizmus, szenvedésekben szerzett bölcs élettapasztalat, az az acélos lelkiület, amit Mindszenty és a Mindszenty név jelent, — hogy mindez továbbra is mintegy «börtönben» maradjon és a kommunista államhatalom sokfajta cellája, s az amerikai követség kényelmesebb kalitkája után a Vatikán összkomfortos, luxusberendezésű aranykalitkája zárja el a bíborost a világtól.

Egészen nyilvánvaló, hogy a bíboros ellen szervezett támadásokkal a bolsevista titkos ügynökök zárkában tartását és elnémítását szeretnék elérni.

A valásos nevelés válsága (III)

4. Mit jelent vallásosan nevelni?

Cikksorozatom első részében megkíséreltem rámutatni azokra a változásokra, amelyek a nevelés négy tényezőjével kapcsolatban különösen az utóbbi évtizedekben megfigyelhetők. A nevelő, a nevelt, a nevelési cél és a nevelési módszer fogalmában beállt változások nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a hagyományos értelemben vett nevelés válságba jusson. Mivel a vallásos nevelés is nevelés, ezért ugyancsak alá van vetve mindazoknak a történeti, társadalmi és lélektani törvényeknek, amelyek a nevelést általában jellemzik. Aki ezekről a változásokról nem akar tudomást venni, aki nem számol velük tudatosan nevelői munkájában, nem csodálkozhat, ha fáradozása nem jár a remélt sikerrel. «Gratia supponit naturam — A kegyelem feltételezi a természetet»: ez a régi teológiai elv a vallásos nevelésre is vonatkozik. Éppen ezért az eddig mondottakat szemünk előtt kell tartanunk akkor is, ha kifejezetten nem is történik rájuk utalás.

A következőkben a szűkebb értelemben vett vallásos nevelésről lesz szó. Mielőtt azonban rátérnék a részletekre, még egy fogalmat kell tisztáznom. A figyelmes olvasó bizonyára észrevette már, hogy a cikksorozat folyton «vallásos» nevelésről beszél, de tulajdonképpen a vallásos nevelés egy meghatározott formájára, ti. a keresztény, sőt katolikus értelemben vett nevelésre gondol. Ez a szóhasználat teológiai szempontból tekintve helytelen. Nincs itt azonban helye annak, hogy pontosabban körülhatároljuk, miben látja a hittudomány a «vallás», a «kereszténység» és a «katolicizmus» közötti különbséget. Mivel a magyar (és az európai) szóhasználat ezt a három kifejezést szinte egvértelmű szóként kezeli, azért hasznosnak véltem, hogy ehhez a szóhasználatához alkalmazkodjam.

Most azonban vissza a tárgyhoz!

Említettem már, hogy a vallásos nevelés ugyancsak alá van vetve azoknak a törvényeknek, amelyek a nevelésre általában is vonatkoznak. De akkor felmerül a kérdés: mi a különbség a «vallásos» és az általános értelemben vett nevelés között?

Lehet, hogy némely olvasó feleslegesnek tartja ezt a kérdést, mondván: «A felelet egyszerű: a vallásos nevelés célja más. Ez a cél: a vallásos ember.»

Valóban. Ez a felelet egyszerű és helyes. De ezzel a felelettel elértéztünk nemcsak a vallásos nevelés, hanem a vallásos élet egyik leglényegesebb kérdéséhez, ti. ahhoz, hogy megkérdessük: ki tulajdonképpen az igazán vallásos ember, ki az i g a z i k e r e s z t é n y ?

Az-e, aki minden vasárnap ott ül a templomban, aki minden hónapban pontosan megfizeti egyházi adóját, aki résztvesz minden «vallásos» rendezvényen, de lelkiismeretfurdalás nélkül kihasználja alkalmazottait, uzsorabért szed egy-egy jól-rosszul berendezett szobáért, aki előítélettel, sőt gyűlölettel néz minden idegenre stb. stb.; vagy az a diák, aki bár ritkán jár el a vasárnapi szentmisére, aki az úrnapi körmenet ellen tüntet, de gondolkodás nélkül feláldozza szabadidejét, ha

valahol segíteni kell, aki minden hátsó gondolat nélkül megosztja szűkös zsebpénzét olyanokkal, akiknek még ennyiük sincsen?

Minden józan olvasó azt fogja erre a kihívó kérdésre felelni: ez a szembeállítás helytelen. Az egyiket meg kell tenni, de a másikat nem szabad elhanyagolni. S valóban: ez l e n n e a helyes magatartás. De — így van-e a gyakorlatban? Nem voltunk-e (és vagyunk-e) tanúi egy olyan felfogásnak, amely a «keresztény magatartás» megítélésében sokkal inkább a külsőségeken nyargal, mint a belső magatartáson?

E felfogás eredetét és történeti hátterét alaposan megvizsgálni túllépné egy újságcikk kereteit. Annak tudatában tehát, hogy a jelen összefüggésben valóban csak elnagyolt képet nyújthatok, mégis szeretnék két okra rámutatni, amely — szerény véleményem szerint — nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ezt a külsőségre épített keresztény emberképet elősegítse.

A korakeresztény időktől eltekintve az európai történelem szinte egybeesik a keresztény egyházak történetével. A kereszténység — legalábbis Európában — szoros értelemben vett «vallási közösség»-ből hamarosan olyan társadalmi tényezővé nőtte ki magát, amelyhez mindazoknak, akik nem akartak valamiképpen «kívül rekedni» a társadalmon, alkalmazkodniuk kellett. Ez a — alapjában véve talán nem kifogásolható — törekvés azzal a következménnyel járt, hogy bizonyos vallási szertartások, sőt a szoros értelemben vett szentségek is «társadalmi szokások»-ká közműsültek. A keresztiség, bérmlás, elsőáldozás, egyházi házasság sok ember számára nem jelentett személyes állásfoglalást Krisztus ügye mellett, csupán társadalmi formát, amelyhez — akarva, nem-akarva — alkalmazkodnia kellett. Ma azonban, amikor az ún. «társadalmi pluralizmus» lassan de biztosan lehántja a társadalomnak e keresztény burkát, ijestően tárul fel szemünk előtt az a lelki üresség, amelyet az eddigi társadalom «keresztény» burka egyszerűen eltakart előlünk.

A mi századunkban ehhez párhuzamosan még valami járult, amely talán ugyancsak alkalmas volt arra, hogy a kereszténység megnyilvánulását külső formáságba kergesse. A század elején a pszichológusok felfedezték, hogy bizonyos belső, lelki jelenségek külső megnyilvánulásuk segítségével mérhetőkké lesznek. Ez a felfedezés nemcsak a «tapasztalati lélektan» megszületését jelentette, hanem egy új tudományágét is, amely azóta szinte önállósította magát: a statisztikáét. Aki ma egy tudományos munkát, vagy akár csak egy újságot vesz a kezébe, tudja, hogy a statisztika milyen nagy szerepet játszik nemcsak a mindennapi életben, hanem olyan tudomány keretében is, mint pl. a fizika. A «tapasztalati lélektan» érvelése logikus: Ha valakit igazi belső meggyőződés vezérel, akkor ennek a belső meggyőződésnek a külső magatartásban is tükröződnie kell. Ez a külső megnyilvánulás a statisztika segítségével tapasztalati úton mérhető, tehát kezünkben van a műszer, amellyel a belső magatartást mérni lehet. Mi sem természetesebb, mint hogy ez az — alapjában véve helyes — érvelés a vallásos élet

«mérésére» is alkalmasnak látszott. Ha valakit valóban eltölt a keresztény lelkiség, akkor ez a lelkiség mintegy lecsapódik a külső megnyilvánulási formákban, pl. a szentmisén való részvételben, vagy a szentségekhez való gyakori járulásban. Ismét nem bocsátkozhatunk itt ennek a gondolatnak mélyebb boncolgatásába, csupán a belőle folyó következményeket szeretném ecsetelni: sok nevelő, szülő, lelkipásztor ennek folytán csak arra törekedett, hogy a vallásos életnek külső megnyilvánulásait gyarapítsa, s hogy munkájának eredményességét a statisztika emelkedő számoszlopain mérje le. Ismétlem: ha ez az emelkedő szám valóban a belső meggyőződésből fakadó cselekedeteket mutatja, nem lehet ez ellen a módszer ellen kifogást emelni, sok esetben azonban ez a szám, ez az «emelkedő tendencia» csupán a külső terror, vagy — sok esetben — a társadalmi alkalmazkodás eredménye. Bizonyos, hogy a «miseigazolvány» könnyebben ellenőrizhető, mint a lelki beállítottság a szentmiséhez, a húsvéti gyónást igazoló szentkép könnyebben mutatható ki számszerűen, mint az érvényes szentgyónások és szentáldozások.

Ne felejtjük el, honnan is indultunk ki: az igazi keresztény emberképet keressük. azt a keresztény emberképet, amelyet vallásos nevelésünk céljával tűzhetnénk ki. S kétségtelen, hogy sok függ attól, vajon gyermekeinket ehhez a belső magatartáshoz akarjuk-e vezetni, vagy csupán arra törekszünk, hogy bizonyos számú, könnyen ellenőrizhető «vallásos cselekményt» végezzenek el.

Itt még mélyebbre kell hatolnunk.

(Polytatjuk)

RITTER MARTON

A MAGYAR CSERKÉSZ SZÖVETSÉG

az elmúlt nyáron a Buffalo melletti «Sik Sándor» cserkészparkban vezetőképző és iskolatábort rendezett. Mindkettő újabb bizonyossága volt a négy világrészre kiterjedő ifjúsági szervezet vonzóerejének és vitalitásának.

A vezetőképző táborban közel 300 fiatal magyar gyűlt össze, hogy megszerezze a cserkészti munkához szükséges tudást. Nemcsak a résztvevők száma volt nagyobb mint eddig, hanem az összetétele is kibővült. Az USA és Kanada nyugati városainak csapatai is elküldték tisztjelöltjeiket, néhányan voltak Délamerikából is. Európából pedig tizen vettek részt a tanfolyamon. A záróvizsgákat egy bizottság előtt folytatták le, amelyben cserkészvezetőkön kívül az amerikai magyarság irányadó személyiségei közül is többen résztvettek, így Wass Albert író, Dr. Bárdos Tamás egy. tanár, Nagy Lajos v. ref. püspök, B. Zikely József, Dr. Hoyos János, Szabadinszky Jenő és Koréh Ferenc. — A MCsSz néhány évvel ezelőtt kötelezővé tette tisztjelöltjei számára az ún. magyar érettségit; ezen a vizsgán magyar irodalom, történelem, földrajz és néprajz tárgyakból kell megfelelő ismeretekről bizonyosságot tenniük.

Az iskola-táborok célja az, hogy magyar településektől távol élő fiataloknak adjon módot a magyar nyelv és kultúra megismerésére. A nyári táboron mintegy ötvenen vettek részt, a végén minden résztvevő vizsgát tett magyar nyelvtudásból.

Itt élni jó...

Reggel fél hét. A kastli hegyek mögött most szürkül a hajnal. Csend honol a várban. Egyszerre csak megszólalnak az ébresztő muzsika hangjai. A leányinternátusban mintegy varázslásra megindul az élet.

A kicsik hálóiból egymás után dugják ki az álmos Hummel-angyalok kócos fejüket. Egymással versenyezve sietnek a mosdókba, zuhanyozóba. Ki lesz kész először? Az ébresztő zenével a nagylányok is egyetértének. «Így kelni jó» — vallják, de sokan a valomással be is érik. Egyik-másik ágyának igen nagy a vonzóereje, nem könnyű belőle kikerülni. Ha a második vagy harmadik körúton az ébresztő nővér valakit még ágyban talál, mindjárt megtudja a magyarázatot: «En már egyszer felkeltem, csak a zuhanyozóra várok». — «Elszédültem a hirtelen felkeléstől». — «Meg kell egy kicsit melegednem a zuhanyozás után.» Közben a hálósobákban fészülő szalon nyílik. A nagyok a tükör előtt állnak, a kicsiknél a nővérek kezében szorgoskodik a fésű és a hajkefe. Amíg a frizura alakul, az előző esti versfelmondás elégtelenjei ajkán ismét felhangzik az Anyám tyúkjá, a Szülőföldem szép határa. vagy esetleg egy-egy matematikai szabály: «Törtet egész számmal úgy szorzunk, ...» — «Ha pozitív számot negatív számmal osztunk, ...»

Repülnek a percek, annyi mindenre kell jutni egy kis félórából. A mosakodás, öltözködés, ágyazás után még közmunka is van: lépcső- és folyosóseprés, a cipőpolc rendberakása. Mindent gyorsan, de szépen is, hogy a kétételes munkabeosztás végén «köz munkáért dícséretet kapott» legyen az eredmény. A nap első félórájában megtörténik a közegészségügyi szemle is néha egy-két, máskor több jelentkezővel: Kedves nővér, fáj a torkom. Kedves nővér, azt hiszem, nekem lázam van. Nekem úgy fáj a fejem. Jön a lázmérő, a tabletták, s ha szükséges, az orvos.

Megszólal a reggelire hívó csengő. A friss zsemlye illata hívogatta árad az ebédlőből. A lépcsőn folyik a találkozás: vajon ma kakaó lesz, vagy tea, baracklekvár, vagy eperlekvár? Mindenesetre a hazai kolbászt, vagy a májkonzervet jó lesz készenlétben tartani. Rövid reggeli ima után 127 éhes száj nekilát az energiapótlás fontos munkájának. A reggelivel hamar végeznek, a folyosókon és a hálósobákban ismét nagy a sürgés-forgás. Egymást biztatják: Rendesen söpörd ki a szobát, Csilla, különben megint ki leszünk írva, és nem lesz kimenőnk! A másik szobából kihallatszik a kérdés: «Ki látta a latin szótáramat? Nem találom sehol.» A folyosón az egyik lány fohászkodik: «Istenem, csak a mai matematikát ússzam meg.» A másik a kedvesnővérhez fordul: «Tessék drukkolni, mert latin dolit írunk.»

Háromnegyed nyolckor még egy utolsó szemle: Van-e mindenkinek munkaköpenye, tiszták-e a cipők, nem túlságosan rövid-e a szoknya. (Mert néha titokban rövidebbek lesznek!) Fitos, a leányinternátus hűséges házőrző pulija már vár, hogy átkísérje a lány sereget az iskolába. A leányinternátusra csend borul, — üres, kihalt lesz minden.

A délelőtti komoly munkában telik el. Az órák kergetik egymást, vagy cammognak a

szerint, ahogy a diákok készültek rájuk. 12.10-kor vége az ötödik órának, egykor a hatodiknak. A tudományok küzdőteréről hazatérnek a győztesek és a legyőzöttek. Vidáman, ha jók voltak a feleletek, lehangoltan, ha ötös vagy hatos került a tanári noteszba.

A portajtónál mindenki megáll. Tekintete kérdez: «Kaptam csomagot?» Az ajtón a kis tábla felel: «Még nincs csomag.» Vagy: «A csomagokat már kiosztottuk.»

Egy órákor megérkezik az ebéd — hála az ebédhordásra beosztott fiúknak. Ezt a heteséget szívesen vállalják a fiúk, — különben is mikor nem vállalkoznának valamilyen szíveségre, ha azzal a leányinternátusba átjöhetnek? A leányok az ebédhez jó étvágyat hoznak, s a jó étvágyhoz a szorgalmas és ügyes konyhások jó ebédre is gondoskodnak. Így élni jó — vallják a kicsinyek és habozás nélkül nekilátnak. A nagylányok is egyetértéssel, de — jaj! mérséklettel — hiszen vigyázni kell a vonalakra. Izgalmas, szép percek következnek az ebéd vége felé: Postakiosztás. Minden szív gyorsabban ver, minden leány titokban minden nap reméli, hogy ma biztosan ő is kap levelet. Vagy csomagot. Vagy mind a kettőt. S van-e érzékenyebb büntetés, mintha a levélosztás várva-várt perceit csak vacsoránál lehet élvezni — valami komoly fegyelmeztetés miatt? Talán csak egy. A kastli «nyelvjárás» szerint a lepra, a kimenő megvonása.

Az internátus nemzetközi jellegét legjobban meg lehet figyelni az ebédlőben. Egyik csoportban németül folyik a társalgás, a másikban angolul, svédül, hollandul. A «szakkifejezések» ilyenkor is magyar nyelven maradnak: Gehst du heute zum kimenő? Do we have zsebpénzkiadás today?

Ebéd után egy kis mozgás a friss levegőn, azután ismét komoly munka. Két órákor studiumra hív a csengő. Újra csend borul a leányinternátusra, de ez a csend nem üres, nem élettelen, hanem termékeny, alkotó tevékenységgel teljes. Az egész ház átváltozik a tanulás házává. A két szép tágas studiumteremben gondolkodó leányfejek hajolnak a magyar, német, angol házi feladatok fölé, törlik a feiüket néha kis csoportokban a nehéz algebra-példák, az ebédlőben külön órák folynak, a nagy lányok a szobáikban tanulják a feladott leckét, a fürdőből, szekrény-szobákból versmondás hallatszik. Ezek a «magoló» helyek segítene a történelmi évszámok és a különféle szabályok megtanulásához is.

Fél négykor újra szólna a csengő, de miért szóljon? Ut a toronyóra. Ez a két ütés kellemesen hangzik a leányfüleknek, mert ez jelzi a kimenő kezdetét. Másfél óra szabadidő következik. Így élni jó! — ebben most kicsik és nagyok egyetértének. Lehet játszani, kézimunkázni, lemenni a faluba, sétálni, vásárolni. Főleg, ha Blesilla nővér zsebpénzkiadást hirdet. Akkor asztalánál tolonganak a kicsinyek, akiknek a zsebpénzére a kedvesnővér zöld pénzeskazettája vigyáz, hogy kellenél előbb el ne fogyjon, vagy el ne vesszen. A délutáni órák alatt jut idő tornára, úszásra, vívásra, tánciskolára.

Öt órától vacsoráig ismét tanulás, az 5-6-7-eseknek felmondás is. Ez alatt a studium alatt lehet a felügyelőtől vagy egymástól segítséget kérni, ha valaki magyarázatra szorul. Főleg a nyelvi nehézségeket kell megoldani, a különféle tantárgyak szaknyelvét megmagyarázni. A kikérdezők sokszor derülhetnek ilyen «szakkifejezéseken»: Magyarországnak négy fő folyadékja a Duna, Tisza, Dráva és a Száva. Vagy az ilyen kérdéseken: Mik azok a tüdőhólyócskák? Mikor kell felkiabáló jelet használni? A szótárt forgató kislány csüggedten felsóhajt: a hon szót csak megtaláltam, de a fizivét nem találom sehol. (Honfizív!)

A kikérdezés vacsora után is folytatódik, ha még vannak, akik nem mondtak fel. A kicsik a nagy munkában elfáradva 8 órákor már fürödni mennek, fél kilenckor már csak az esti mesére és a villanyoltásra várnak. A közös esti imát már elmondták a vacsora után, most még egy rövid kis ima szereteteikért és öröngyalukhoz, azután álomba merülnek. Fél tízkor a középső korosztály, 10-kor a nagyok is pihenőre térnek. Csak néhány szorgalmas felsős tanul még.

A villanyoltás is a nap kellemes perceihez tartozik. A leányok közvelelnek, otthonos a hang, kellemes a beszélgetés. Szívesen mesélnek, és szívesen hallgatják az elmondott történetet. A szív készséges a jó szó, a figyelemzés, az irányítás befogadására. Megérzi, hogy itt mindenki és minden azért van, hogy neki itt élni jó legyen, szép és hasznos legyen, úgy hogy majd egyszer valahol máshol is szép és jó életet, gazdag életet tudjon élni.

BENIGNETTA NŐVÉR

KEDVES OLVASÓINK!

Örömmel adtunk helyet lapunkban és éppen az újról számban ennek a Kastli-i magyar gimnázium leányinternátusáról írt kitűnő cikknek. Amint ebből a szeretettel és féltéssel megírt írásból jól látszik, a Kastli-i Várban hozzáértő, szorgalmas magyar nevelői munka folyik. Nagy jelentőségű, hogy az emigráns szervek összefogásából és a tanári kar áldozatos munkájából fenn lehet tartani a magyar nyelvnek és kultúrának ezt a felleget. A leányinternátusban elhelyezett lányokból nőnek fel azok a magyar édesanyák, akik idegen földön is ápolják majd gyermekeik magyar érzését és felkészítik őket arra, hogy a föld különböző helyein szószólói legyenek a «világ legárvább népének».

Ezért érdemli meg a magyar gimnázium támogatásunkat, mely olyan példásan történt az elmúlt évben, amint erről az Életünkben ismételtén beszámoltunk. Az egész magyarság hálás minden nemes adományért, mely lehetővé tette ennek a nagyszerűen működő magyar leányinternátusnak a megépítését és otthonos berendezését. A cikkből azonban az is látszik, mennyi gonddal és önfeláldozással neveli, védi és tanítja a leányokat a négy nővér, akik erre a sokat ígérő, de mégis csak nagyon áldozatos munkára vállalkoztak.

Anyagi és erkölcsi támogatásunkat érdemli továbbra is az intézet.

Események és közlemények

BÉCS

A bécsi egyházmegye 1971 nov. 28-án 11 órakor a Votiv Kircheben (Bécs) ünnepelte az idegennyelvűek napját. A szentmisét Steiner prelátus a nemzetiségeket képviselő 6 concelebráló pappal együtt mutatta be. A szentmise jellegét az egyes népek nyelvén elhangzott olvasmányok és énekek fejezték ki. Az érdeklődést mutatja, hogy a tágas Votiv Kirche zsúfolásig megtelt. Legnagyobb számban a horvát vendégmunkások vettek részt a szentmisén. A magyarok is szép számban jelentek meg, hiszen csak a traiskircheni táborból két autóbusszal 70 menekült érkezett a szentmise. A táborlakók a szentmise után közös program keretében megtekintették a fővárost.

KARÁCSONYI ÜNNEPÉLY
BREGENZBEN

F. é. december 18-án esti 18 órai kezdettel a «Goldenen Hirschen» szálloda emeleti termében tartotta meg a vorarlbergi magyarság a hagyományos karácsonyi ünnepélyét. Telt ház volt: nemcsak a Bregenzi és vorarlbergi magyarok töltötték meg a két termet, de igen szép számban képviselték magukat a svájci és a németországi (Bodeni tó vidéki) magyarok is. A Bodeni tó vidékének karácsonyi családi ünnepe volt ez az összejövetel. Dr. Horváth András egyesületi alelnök nyitotta meg az ünnepélyt, meleg szavakkal köszöntve a megjelenteket. Mons. Anisich Jenő olvasta föl a karácsonyi evangéliumot. Üdvözlő beszédében a karácsony mindig időszerű örömet, tartalmát: az emberek felé megnyilatkozó isteni szeretet mibenlétét s jelentőségét fejtette ki. 1492-ben Columbus Kristóf az új világot Amerikát fedezte föl. Karácsony pedig egy mérhetetlenül nagyobb, az emberiség életére döntő fontosságú új világot fedezett föl: a Szeretetét. A Szeretet a karácsony patentje, találománya. Karácsonnyal, az isteni szeretet megtapasztalásával az emberiség lelki fogalmai s értékei bővültek: szeretet, megértés, együttérzés, részvétel, irgalom, szánalom, elnézés, megbocsátás, engesztelődés, béke: mind-mind új világ, melyet az isteni Kised fedezett föl számunkra. A mi karácsony-diktálta kötelességünk: ennek az új világnak legyünk nem elméleti, de gyakorlati apostolai, meggyőződéses zászlóvivői; az emberek felé magunkon keresztül az isteni szeretet, a mindent megértő és mindent megbocsátó szeretetnek kisugárzóit. Erre tanít, ösztökél minket a betlehemi csillagfény. — A Vorarlbergi Magyarok Egyesülete a megjelent vendégeket teával s a háziasszonyok által készített karácsonyi süteményekkel látta vendégül.

A. J.

NEM HAGYJUK LELANKADNI
a Burg Kastl-i magyar gimnázium
javára indított gyűjtést

St.Gallen és Basel magyarságának példája nyomán, okt. 15-én a Zürichi Magyar Ifjúsági Klub (ZMIK) rendezte meg Váczi Gyula zongoraművész jótékonyági hangversenyét a zürichi Enge Kirchgemeindehaus nagytermében. A magyar gimnázium ügyét szívében viselő

szép számú közönség szünni nem akaró tapsviharral jutalmazta a kiváló színvonalon játszó művészt.

E koncert utáni önkéntes adakozásból, valamint a St.Galleni Kantonálbanknál a Burg Kastl-i gimnázium építési alap javára nyitott takarékbetétkönyvön eddig a bevétel meghaladta a 700.— Frankot.

Ez és az előző példák igazolják, hogy Svájc magyarsága ennek a hazafias jótéteménynek erkölcsi jogosultságát elfogadta, amiért is a további zongorakoncerttel egybekötött gyűjtést a nemes cél érdekében folytatjuk!

Magyaros szeretettel kérünk ezért mindenkit, aki eddig valami oknál fogva nem tudott hozzájárulni a gyűjtéshez, hogy tehetségéhez képest vegyen részt akciónkban, támogassa az egyetlen szabad földön működő magyar gimnáziumot. Pénzadományokat a következő számlára lehet befizetni:

St.Gallische Kantonalbank Sparkassa-Abt. 90 - 1000 Baufonds Ungarisches Realgymnasium Burg Kastl, Sparheft Nr. 442.841 - 00. Azokhoz a jóérzésű magyar testvéreinkhez és barátainkhoz szólunk bizalommal, akik szintén megértik, hogy a jobb magyar jövőért küzdeni és áldozatokat vállalni, minden igaz magyarnak legszentebb kötelessége.

Együttal szólunk Svájc nagyobb városainak (Bern, Genf, Lausanne, Luzern, Aargau, Tessin, stb.) magyar egyesületeihez, misszióikhoz, hogy St.Gallen, Basel és legutóbb Zürich magyarságának példáját követve fogjanak össze és hasonlóképpen rendezzenek jótékonyági koncerteket a Burg Kastl-i magyar iskola javára.

Biztosak vagyunk abban, hogy ily értelmű meghívásoknak Váczi Gyula zongoraművész honfitársunk mindenkor szívesen tesz eleget, nemcsak Svájcban, hanem külföldön is.

Címe: V. Gy. Notkerstr. 128, 9008 St.Gallen.

SOMORJAI BÉLA

EGYHÁZKÖZSÉGI TANÁCSVÁLASZTÁS
BÉCSBEN

Az egyházközségi tanács tagjainak választását az 1971 nov. 28-tól dec. 5-ig terjedő időszakban tartották. Széleskörű érdeklődés előzte meg a választást és híveik szép számmal vettek részt abban. A Választási Bizottság 1971 dec. 6-án tartotta a szavazatszámolást. A választóknak kiküldött mintegy 1500 felnőtt és 350 gyermek szavazólaphoz beérkezett összesen 438 felnőtt és 131 gyermek szavazólap. Ebből érvénytelen 18 felnőtt és 4 gyermek szavazata.

Az érvényesen leadott szavazatok száma 420 felnőtt és 127 gyermek szavazólap. A választási sorrend a következő:

1. Dr. Gianone Tibor	313 szavazat
2. Varga Gyula	306 szavazat
3. Dr. Esterházy László	302 szavazat
4. Révay István	258 szavazat
5. Bolza Ilona	257 szavazat
6. Krassay Geraldine	247 szavazat
7. Dr. Csermőv-Schneidt O.	239 szavazat
8. Galambos Márton	209 szavazat
9. Dkfm. Toós Károly	203 szavazat

A felsoroltak az egyházközségi tanács választott tagjai.

BONN

Dr. Adriányi Gábor 1971 november 26-án tartotta meg a bonni állami egyetem hittudományi karán magántanári székfoglalóját. Előadásában, melyről a helyi lapok is megemlékeztek, a fiatal magyar történész a magyar görög-katolikusoknak saját liturgiájuk és egyházszervezetük érdekében a századfordulón indított mozgalmát ismertette. Az új magántanár szaktárgya az időszerű kelet-európai egyháztörténelem.

BRÜSSZEL

Az 1956-os októberi magyar forradalom 15. évfordulóját Brüsszelben október 24-én, vasárnap ünnepelték. A Brüsszel belvárosában lévő Notre Dame du Sablon plébániatemplomban Msgr. Emile Dejardin, a belga Püspöki Kar megbízottja mondta a szentmisét francia nyelvű beszéddel. Magyar nyelven szentbeszédet mondott P. Varga László, a Benelux államok magyar főkonzulja. A szentmise után kb. 300 főnyi tömeg égő fáklyákkal vonult az ismeretlen katonai emlékművéhez, melynek megkoszorúzása, és a magyar himnusz elénekzése után ért véget a felemelő ünnepség.

Szüreti bál volt október 16-án Brüsszelben, míg november 26-án a löveni Magyar Kollégiumban, november 27-én pedig Liègeben Katalin-bált tartottak.

GENF - LAUSANNE

A francia-svájci magyar misszió karácsonyi ünnepélyét Lausanneban dec. 11-én, Genfben pedig dec. 15-én tartotta. Előző héten filmvetítésre (Az új földesúr) jöttek szép számmal össze a misszió hívei: Genfben dec. 3-án, Lausanneban dec. 5-én. Mindkettő mindkét helyen nem remélt sikerrel járt.

WASHINGTON

A Volt Magyar Politikai Foglyok Szövetsége nevében Helcz Tibor kontinentális elnök és Kaszás Gyula kanadai társelnök levelet intéztek az Egyesült Államok külügyminiszteréhez, William P. Rogershez, melyben a Magyar Szent Korona további amerikai megőrzését kérik és tiltakoznak a hazai kommunista kormánynak való visszaadás terve ellen.

A hazai kommunista kormányzat elsősorban azért követ el mindent, hogy megszerezze maga részére a Koronát, mert nemzeti szimbólumunk hazatérése kül- és belpolitikai szempontból egyaránt a Kádár-rendszer törvényességét látszana megerősíteni.

Tudvalévő, hogy a második világháború után a hazánkat megszálló szovjet csapatok elől sikerült a Szent Koronát szabad földre menteni és azóta az Egyesült Államok kormánya gondoskodik annak őrzéséről.

A levél végül felhívja Rogers külügyminiszter figyelmét arra, hogy annak idején az USA. kormánya ígéretet tett: addig nem engedi haza a Koronát, míg Magyarország fel nem szabadul az idegen uralom alól és az alkotmányosság helyre nem áll hazánkban.

A Volt Magyar Politikai Foglyok Szövetsége valamennyi tagja és a szabad világban élő minden magyar nevében tiltakozást jelent be a levél az ellen, hogy a Magyar Szent Korona egyezkedés tárgyát képezze és kéri az Egyesült Államok külügyminiszterét, hogy ezzel kapcsolatos lépéseit alaposan fontolja meg.

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN
RÉSzesültek

Ausztriában:

Klinda Bernát Pál, 1971 okt. 9-én, Elsbethenben (Salzburg)
Dettky Julia Klára Eszter, 1971 okt. 16-án, Bécsben
Kassay György László, 1971 nov. 7-én, Bécs
Tóth Alexandra Klára, 1971 nov. 20-án, Bécsben

Belgiumban:

Cuzdi Dávid, C. István és Unger Anna fia, 1971 dec. 9-én, Brüsszelben

Franciaországban:

Szabó Veronika, Le Havre 76
Zsombok Martine, Décines 69
Chobodiczky Myriam, Nizza 06
Bánhegyi Jeromos, Bourg 01
Kató Xavér, Irigny 69
Dankovics László, Grenoble 38
Papp Gábor, Bourgoin-Jallieu 38
Hegedüs Paszkál, Echirolles 38
Milosavljevic Dénes, M. Paun és Sipos Edith fia, Bourgoin-Jallieu 38
Antal Thierry, La Roque-sur-Pernes 84
Rottler Franciska, Caderousse 84

Németországban:

Csizmár Annabella, Cs. Péter és Bacsó Margit leánya, Stuttgartban
Pataki Csilla, P. Mátyás és Nagy Viktória leánya, Stuttgartban
Fülöp László, F. László és Gewenhagen Ingeborg fia, Hannoverben
Cseke Jeanette, Cseke István és Ellerbracht Johanna leánya, Bredelaban
Kiefer Péter József, K. József és Kéve Anna fia, 1970 okt. 30-án, Bochum-L.
Boda János Ingó, B. László és Flaitz Regina fia, 1971 jan. 2-án, Duisburg-Ruhort
Horváth Zsuzsanna, H. Alajos és Tenhünfeld Ingrid leánya, 1971 febr. 13-án, Essen
Nagy Rita, N. József és Kantó Anna leánya, 1971 ápr. 3-án, Essen-Steele
Oláh Gláudia Zsuzsanna, Oláh Miklós és Krauss Zsuzsanna leánya, 1971 jan. 26-án, Orsoy, bei Moers
Cserepes Mátyás István, Cs. Sándor és Schmalka Marita fia, 1971 július 4-én, Oberh.Sterkrade

ELSŐ SZENTALDOZÁS

Belgiumban:

Almásy Dénes, A. Miklós és Szentkereszt Marietta fia, Leuvenben

HAZASSÁGOT KÖTÖTTEK

Ausztriában:

Akay Tibor és Kovács Judit, 1971 okt. 26., Bécsben
Ladvenica Tamás és Tevesz Ilona, 1971 nov. 25-én, Traiskirchenben

Belgiumban:

Gróf Grouy-Chanel Imre és Helène Davout, 1971 szept. 25-én, a Bernay-ben

Franciaországban:

Bíró János és Louise Brunel, Lyon 69

Timár László és Simone Alain, La Tronche 38
Roland Cote és Szűcs Judit, Rive-de-Gier 42
Stanimirovics Lázár és Tribli Julianna, Bourgoin-Jallieu 38
Daniel André és Balogh Anna, Echirolles 38
Antal Irén és Beaulieu Joël, La Roque-sur-Pernes 84

Németországban:

Tóth László és Galambos Éva, 1971 nov. 23., Regensburgban
Höfftgen Wolfgang és Kiss Bernadette, 1971 aug. 7-én Duisburg-Rahm-ban
Horváth Emil és Stephan Helga, 1971 októberében, Marlban

ARANYLAKODALOM

Belgiumban:

Patkowski Stanislaw és Uhácz Janka, 1971 nov. 27-én 50 éves házassági évfordulóját ünnepelte a Brüsszel melletti Vilvoorde-ban.

AZ ÖRÖK HAZABA TAVOZTAK

Ausztriában:

Zitász Zoltánné szül. Szirbik Gabriella, 63 é., 1971 okt. 31-én, Bécsben
Bede Ottó, 4 hónapos, 1971 nov. 2-án, Bécs
Almásy Jánosné szül. herceg Eszterházy Mária 71 éves, 1971 nov. 30-án, Felsőőrön

Belgiumban:

Polhammer Margit, 67 éves, 1971 okt. 29-én, Brüsszelben
Ölvedi Albert, 90 éves, 1971 okt. 29-én, Brüsszelben
Bozó Gyula, 52 éves, 1971 nov. 9-én, Brüsszel

Franciaországban:

Székely Miklós, 90 éves, Roanne 42
Turmann Zoltán, 81 éves, Hyères 83
Nádori István, 34 éves, Echirolles 38
Kardos-Lukács Róza, 80 éves, Tullins 38
Bozsoki Imre, 74 éves, Nîmes 30
Kálmán Lajos, 74 éves, Annecy 74
Újhelyi József, 49 éves, La Tour-du-Pin 38

Németországban:

Horváth Ferenc, ny. altábornagy, 1971 szeptember 13-án, Ludwigsburgban

Kiigazítás:

Az Életünk 1971 okt. 1-i számában (III. é. 10. sz.) tévesen ez áll a halálozási rovatban: Mezey Ágostonné, 77 éves, 1971 június 2-án, Brühl-Badorf-ban — a név téves; helyette: Mezey Jenőné szül. Kohlert Augusztá, 77. é. 1971 jún. 2-án, Brühl-Badorf-ban (!)

Svájcban:

Mihály Károly, 72 éves, 1971 okt. 25-én, Sargansban
Schuster József, 39 éves, 1971 okt. 29-én, St.Gallenben
Németh Ferenc, 60 éves, 1971 okt. 30-án, Thal-Buchberg-ben
Nagy Ferenc, 24 éves, 1971 nov. 3-án, Trogen-ben
Rostás Ferenc, 41 éves, 1971 nov. 2-án, Montreux-ben (VD)
Wirth János, 37 éves, 1971 nov. 21-én, Monthey-ban (VS.) (autóbaleset)
Horváth János, 71 éves, 1971 nov. 24-én, Carouge-ban (GE.)

† RADICS JÓZSEF EMLÉKÉRE

Kazinczy Ferenc tömörítette ebbe a töredék strófába a következő szép gondolatot:

*Híven szeretni a jót, gyűlölni vesztig
a gonoszt,
Eszköze lenni az isteni kéznek
És nem haszontalan tagjává válni
az egésznek.
Ember, ez az igazi hivatás és egyben
gyönyörű jutalom.*

Ezek a gondolatok jutottak eszembe azon a novemberi délelőttön, amikor könnyes szemmel ott álltam Köln-Longerich-ben a Petőfi Sándor-téri temetőben Radics Bácsi virágokkal elborított ravatala előtt... Egy egész élet tele emberszeretettel, odaadó önzetlenséggel, keresztény segítséssel minden magyar honfitárs iránt, aki csak hozzá fordult. Az ő háza kis fehér sziget volt azoknak, akik az idegen útvesztőben tájékozatlanul bolyongtak és a lábuk alól a talaj már-már kicsúszott. Sok magyar kapott nyugodt derűt, békét, szeretetet ebben a tisztaságot sugárzó házban és helyet, menedéket, jó szót, biztatást és igazi magyaros vendégszeretetet.

Radics József nagy elfoglaltsága ellenére mindig ott volt, mikor szükség volt rá, neki mindig volt ideje és lelkiereje, ha segíteni kellett. Nem kérkedően és nem feltűnően, hanem szerényen és szilíden. Az ő mély Istenhite és a magyar haza iránti szeretete példamutatás minden magyar számára, aki ismerte és tisztelte. R. I. P.

LAFFERS KLÁRA

VELED BESZÉLGETEK

Már nagyon régen ismerlek. Anélkül, hogy sejtetted volna, mindig veled voltam. Minden-hová elkísértelek. Nemcsak melletted álltam, hanem benned húzódtam meg látatlanul.

Lehet, hogy most sem figyelsz fel. Lehet, hogy értelmetlenül gondolsz Rám, mert nem tudod, ki beszél hozzád. Hogyan is tudnád, amikor sem kellő hited, sem kellő szereteted nincsen. Sőt talán semmiben sem bízol már, mert oly sokáig jártad eredménytelenül az élet útjait.

Most eljöttem hozzád, hogy beszéljek veled, segíts nekem! Nem jöttem másért, mint a te nagyobb békédért, a szeretet teljesebb kialakításáért.

— Milyen jószágos vagy hozzám, Istenem. Nem fordulok el Tőled... Ellenkezőleg, egészen hiszek Neked, mindenfajta üzenetedre felfigyelek. — Mindig Téged kerestelek...

Most már meg akarlak tartani. Veled akarok élni. Ujjongani akarok és ezt az ujjongó, boldog és derűs lelkiületet kívánom megőrizni örökké. Csak ez illik hozzám és semmiképp sem a szomorúság, levertség, bizalmatlanság, félelem.

— Erőd és biztonságod oka csak Én lehetek. Mert Én vagyok az ujjongás, az erő, a boldogság, a biztonság, a siker, a győzelem.

Igy imádkozhatom, elmélkedhetem *Rendesi M.: Veled beszélgetek* c. kis könyve nyomán, amely most jelent meg. Kapható a Kat. Magyar Misszió-ban:

München 80. Trogerstr. 48/I. Ára 2.— DM.

A püspöki szinódus témái (II)

Múlt számunkban közöltük Dr. Fábián Károly beszámolóját az utolsó római püspöki szenátus üléséről. Helyszűke miatt nem tudtuk közreadni ugyanakkor a szinódus második számú témájáról, a szociális igazságosságról Dr. Ikvay László írását, mely összefoglalja a viták anyagát. Az értékes cikket csak most tudjuk közölni.

A Rómában ülésező püspöki szinódus második főtémájáról: a szociális igazságosság érvényesítéséről folytatott vita során számos érdekes felszólalás hangzott el. Ezekről az összefoglaló előadást Mgr. Alberto Valdarrama, a Fülöp Szigetek érseke tartotta. A felszólaló püspökök szinte egyhangúan megállapították, hogy az Egyház szociális tanítása és annak gyakorlati megvalósítása között szakadék tátong. Így Carter jamaicai püspök rámutatott arra, hogy az Egyház egyértelműen a szociális igazságosság megvalósítása mellett foglalt állást és alaposan kidolgozott irányelvekkel rendelkezik az igazságos társadalom felépítésének vonatkozásában, kedve XIII. Leo 1891-ben írt Rerum Novarum enciklikájától, amelyet kiegészítettek XI. Pius Quadregesimo Annoja, valamint XII. Pius ezirányú megnyilatkozásai, XXIII. János Mater et Magistra, Pacem in coelis, valamint VI. Pál Populorum Progressio kezdetű szociális körlevelei és a II. Vatikáni Zsinat Gaudium et Spes lelkipásztori konstitúciója. Sajnos azonban, ezekből a hivatalos egyházi dokumentumokban lefektetett irányelvekből vajmi kevés került csak a gyakorlatban megvalósításra, amit Mgr. Colombo, a pápa teológusa a kereszténység súlyos botrányának nevezett.

A pápák sürgető szava süket fülekre talált, sőt híveik körében. Azokon a területeken is,

ahol pedig erre lehetőség kínálkozott, a keresztények elmulasztották az Egyház szociális tanításának érvényesítését, szabotálták az evangéliumot. De vajon miért? Ennek oka sokféleképpen magyarázható. Carter jamaicai püspök szerint ezért azok az élettől elvonatkoztatott bürokratikus módszerek a felelősek, amelyeket a római kúria még ma is alkalmaz. Landaruzi Rickets perui bíboros és Trochta cseh püspök pedig rámutatott arra, hogy a tulajdonjogot még ma is a liberális kapitalizmus, nem pedig az evangélium szellemében értelmezik. Ebben a vonatkozásban az Egyház álláspontját a legvilágosabban és legmegalapozottabban Horváth Sándor domonkos teológus fejtette ki Eigentumsrecht nach dem hl. Thomas von Aquin, A tulajdonjog Aquinói szent Tamás szerint, című híres munkájában. A tulajdonjog ugyanis nem közvetlen, hanem csak közvetett, levezetett természetű jog. Tehát az embernek a föld javaihoz való joga a magasabbrendű és ezért az egyéni tulajdonjognak fölébe van rendelve. A felesleg a közösséget illeti, így tehát a korlátlan tökégyűjtés helytelen. A magántulajdon használatát, amely használati jog — jus utendi — nem pedig a visszaélés joga — jus abutendi — szigorú szociális megterhelések korlátozzák.

A limai bíboros szerint ezért a tulajdonnak egyesek, érdekszövetkezetek vagy az állam

kezében való egészségtelen fölhalmozása esetében a kisajátítás jogos lehet. Van Asten atya és Flahif bíboros azt hangsúlyozták, hogy a keresztényeknek vállalniuk kell a politikai és gazdasági hatalom birtokosaival való harc kockázatát, mert miképpen őrizhetné meg az Egyház függetlenségét, ha különböző érdekek szálai fűzik az államhatalomhoz és így kénytelen elhallgatni olyan igazságokat, amelyek meghirdetése a küldetéséhez tartozik? Sajnos azonban, a keresztények individualistákka váltak és elfelejtették, hogy mindnyájan felelősek vagyunk egymásért. Már pedig e nagy botrány megszüntetése csak akkor válik lehetségessé, ha a keresztények, úgy mint a próféták, bátran meghirdetik és meg is valósítják a szociális igazságosság követelményeit és teljesítik a felebaráti szeretet parancsát.

Gregoire montreali püspök e szociális mulasztások jóvátételének egyik fontos eszközét a gyónás szentségének felértékelésében látja. Az Egyháznak fel kell ébresztenie a szociális felelősséget és szolidaritást a keresztények lelkében, felszámolva az individualizmusnak, önzésnek azt a fertőzőesét, amely súlyos rombolást okozott a keresztény köztudatban s talán egyik legfőbb oka az erkölcsi érzék eltorzulásának; a szociális felelősség hiányának. Helyre kell állítani az erények és bűnök helyes rendjét, megszüntetve azt a szemléletet, amely a szexuális bűnöket állítja az erkölcsi élet középpontjába és a szeretet és szociális igazságosság parancsának megszegését úgyszólván semmibe se veszi. Ugyanezt hangsúlyozta felszólalásában Márton Áron erdélyi püspök is, aki súlyosan elítélte a nyugati jóléti társadalom önzését és szabadosságát.

IKVAY LÁSZLÓ

Katolikus magyarok Amerikában

New Yorktól San Franciscoig sokszázezer magyar él az Egyesült Államokban, nagy többségükben katolikusok. Szétszórtságukat nem említi az egy-városban való élés, mert a városok olyan óriási terjedelműek, hogy a nagy távolságok miatt szinte lehetetlen a honfitársi összeköttetést ápolni és fejleszteni.

A katolikus egyház az egyetlen, amely lelkes magyar papjai és áldozatkész hívei segítségével, mindenfelé össze tudja gyűjteni a magyarokat, korra, nemre, származásra és foglalkozásra való tekintet nélkül. Nem könnyű munka ez, mert, mint tudjuk, az amerikai magyarok három csoportra oszthatók. Első az öreg amerikások egyre fogyó tábora. Ők alapították meg közöttük a templomokat és a magyar egyházközségeket. Közvetlenül a második világháború után kivándorolt volt állami tisztviselők, katonatisztek stb. alkotják a második csoportot. A harmadik, a legjobban érvényesülő csoport az 1956-osok és legjobban érvényesülő csoport az 1956-osok értékes serege, amely világszerte megbecsülést szerzett a magyar névnek.

Ennek a három, egymással nem nagyon rokonszenvező katolikus híveit közös vallásuk mégis egy táborba gyűjti. Minden nagyobb városban, sőt sok kisebb településen is van magyar templom és magyar egyházközség, melyet — állami támogatás hiányában — kizárólag

rólag a hívek áldozatkészsége tart fenn. De nemcsak templomot építettek a magyarok, hanem mindenütt kultúrházat is létesítettek a templom mellett, tágas előadóteremmel, gyakran beépített színpaddal, klubhelyiségekkel, büfével, sőt helyenként jólmenő étteremmel is.

Vasárnapi istentiszteletek után, de hétköznapi napokon is, főleg a hétvégeken, itt találkoznak a magyarok, itt mondogatnak oda egymásnak az öregamerikások és az 56-osok, nagy barátkozással, egy-két pohár sör mellett, egyetértően leszedve a keresztvizet a 45-ösökről... És itt ápolják a magyar nyelvet, ha kitérve és angol szavakkal bőven spékelve is.

Ezek a kedélyes összejövetelék már magukban is egybekovácsolják a katolikus magyarokat, de az egyházközségek papjai és vezetői tagjai, többnyire magas intelligenciájú laikusok, többről is gondoskodnak. Műsoros délutánokat és estéket szerveznek, színjátszó csoportokat alkítanak, ismeretterjesztő előadásokat tartására hívnak meg kiváló személeveket, zeneművészeket, írókat, költőket kérnek fel közreműködésre, sőt még tánccsoportot is létesítenek, amelyek magyar táncokat mutatnak be, a másodgenerációs fiatal magyarok örömére.

Egy-egy ilyen műsoros est után a szétszóródó közönség magyar beszédétől hangos az utca. Az is rájön ilyenkor a magyar nyelv

ízére, aki otthonában már családtagjaival is angolul beszél.

Mint amerikai magyarnak, az évek során többfelé volt alkalmam belelátni a katolikus egyházközségek életébe, sőt részt is venni benne. Itt csak két nagyvárosról emlékezem meg: Philadelphiáról az Atlanti Óceán mellette, és Los Angelesről a Csendes Óceán partján.

Philadelphiában a magyar templom a szegényebb népesség által lakott városrészben épült, mert az egykori magyarok, akik centjeiket adták hozzá, főleg a nincstelenek munkásságából kerültek ki. Ezek az egyszerű, de hittel telt magyarok azon az olcsó környéken laktak, érthető hát, hogy ott építettek fel templomukat is. Van ott minden: klubhelyiségek, játékszobák, vendéglő, de főleg van magyar szív, amely még élénkebben dobog az élettől elkoptatott öregamerikásokban, mint sok, magyar voltáról hamar megfedlekző fiatalban.

Külön kell itt megemlékeznem a Philadelphiához közel fekvő Devon városka előkelő iskolájáról. Ezt a szép, várkastélyszerű épületet a magyar piarista atyák szerezték meg, úgyszólván pénz nélkül, jómódú amerikaiak nagy anyagi támogatásával. Abban alapították meg angol nyelvű, de magyar lelkű iskolájukat, amely az egyetemi tanulmányokra készíti elő a fiatalokat, csupa magyar piarista paptanár vezetése alatt. Egy név közülük: dr.

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,
azok közlését kérjük

a Gazdasági Bizottságon keresztül
P. Szőke János címén beküldeni:
D. Stuttgart 1,
Werstr. 63.
Telefon: 43 37 86

*A nyomda a Gazdasági Bizottság
megkerülésével nem fogad el
hirdetést.*

Magyar László írta a mindmáig legkitűnőbb angol nyelvű könyvet magyarok számára. Az iskola nagyon jó hírű, előkelő amerikai családok járatják oda fiaikat, akiknek lelkébe a magyar piarista atyák a tudományokon kívül a magyar nép megismerését és megszeretését is beleoltják.

Az egykori «vadnyugat»-on, a földrajzilag hazánktól legmesszebbre fekvő Californiában is egymásra találtak katolikus honfitársaink. Los Angelesben a Szent István Egyházközség szép templomot tart fenn, melynek magyar tárgyú oltár- és mennyezetképeit, valamint ablakainak üvegfestményeit magyar művészek alkották és a vasárnapi miséken magyar énekar énekel magyar miseénekeket.

Los Angeles mellett, Santa Anában telepedtek le a hazájukból előzőtt csornai premonstrei rend tagjai. Ők nemcsak papnövendék és iskolát létesítettek szép otthonukban, hanem közülük került ki a Los Angeles-i Szent István-templom plébánosa is, aki fiatalos erővel, magyar szívvel és nagy szervezőtehetséggel tartja állandó pezsgésben a környék minden rendű és rangú magyarjainak Szent István Egyletét. Ismeretterjesztő előadásokat, magas színvonalú magyar műsoros estéket szervez ezzel magához vonzza a nem-katolikus, sőt nem-keresztény magyarokat is. Mindebben egyenlő mértékben résztvesz az ottani lelkes magyar laikus-gárda is.

Ha a fentiekhez még hozzátesszük, hogy az USA-nak egyik legelterjedtebb és legszínvonalasabb magyar hetilapja már hetvenöt év óta a Youngstown-ban megjelenő «Katolikus Magyarok Vasárnapja», akkor bizakodással nézhetünk az amerikai magyar katolikusok jövője felé.

Amerikából Bécsbe jöve, érdeklődésem természetesen honfitársaim felé fordult, annál inkább is, mert Bécsben nagyon sok letelepedett magyar él, köztük sok katolikus és sok értelmiségi elem. Minden kellék adva van tehát ahhoz, hogy a szülőhaza szomszédságában, hozzáértő és magyar lelkű vezetéssel, élénk és magasszínvonalú magyar katolikus kultúrélet alakuljon ki. Nem kétséges, hogy ha ezt a távoli Amerikában meg tudták teremteni, még inkább meg lehet valósítani a sokezer magyarnak otthont nyújtó Bécsben. És az sem kétséges, hogy a bécsi katolikus magyar társadalom jó és hálás talaja minden kultúrmozgalomnak.

Dr. BIRÓ BÉLA

Emlékezzünk

1742 január 2-án, 230 évvel ezelőtt született Rimaszombaton (Gömör megyében) Décsy Sámuel. Iskoláit Pozsonyban és Sárospatakon végezte, egyetemi tanulmányait (bölcsészeti és orvosi szakon) pedig Németországban és Hollandiában. Bécsben telepedett le. 1793-1816 között szerkesztette a Szacsvey által alapított Magyar Kurirt melléklapjával a Magyar Musával. Orvosi jövedelmének jelentékeny részét a magyar irodalom támogatására fordította. Több történelmi tanulmányt is írt, többek között:

Osmanographia, azaz a török birodalom ... állapotjának és a magyar királyok ellen viselt hadakozásainak summás leírása. (Bécs, 1788-89.); Pannóniai Féniksz, avagy hamvából feltámadott magyar nyelv. (Bécs, 1790.); A magyar szent koronának és az ahhoz tartozó tárgyaknak története. (Bécs, 1792.); A hollandiai republika utrechti szövetségén épült első alkotmányának és constitúciójának leírása.

74 éves korában halt meg Bécsben, 1816-ban.

1897 január 6-án, 75 évvel ezelőtt született Veres Péter író. Paraszti sorból lépett elő íróvá hosszú és küzdelmes önképzés árán, soha sem tagadva meg osztályához való tartozását. Magatartásában, életformájában egyaránt hű maradt osztályához, teljesen átérzi annak sorsát, hivatást lát abban, hogy írásain keresztül szolgálja a magyar parasztság jövőjét.

Életútjáról a «Számadásban» számol be, mely talán legnagyobb szabású műve. Illyés Gyula a «Számadás» mondatait «sivatagszerűeknek» ítélte, holott inkább rétegszerűek ezek a mondatok Főja Géza szerint. Az élmények valami utánzóhatatlan «geológiai» rendben rakódnak egymásra s mire a könyv végére érünk, be kell ismernünk, hogy világot alkotott.

«A múlthoz viszonyítva, a «Számadás»-t a magyar emlékiratok közé kell sorolnunk. Megállja a próbát ebben a viszonylatban. Cserei Mihály híres emlékiratában megteremtette a protestáns-mágikus és keleti-fatalista világképet; Rákóczi Ferenc a katolikus és metafizikai drámai magyar lelket; Veres Péter teljesítménye is világképpé növekedő társadalmi élmény: a keleteurópai messiánizmusnak realizálása, a társadalmi «megszállottságnak» egyetemes igényű magyar jelentkezése.» (Idézve: Főja Géza: Nagy vállalkozások c. könyvéből.)

Másik műve «Gyepsor» t.k. a Számadás előhírnöke és a «Falusi krónika» a Számadás kiegészítője.

Három nemzedék — a benne élő ember szemével ismert meg a magyar parasztság életével és józan bölcsességgel elmélkedik a magyarság sorskérdésén.

1907 január 23-án, 65 évvel ezelőtt született Budapesten Domanovszky Endre festőművész. Glatz Oszkár növendéke, majd tanársegéde, a harmincas évektől kezdve

pedig az Iparművészeti Iskola alakrajz és kosztümtervezési tanára. A neoklasszikusból indul, és talán nem is annyira festőként, mint inkább gobelin művészként jelentős. Ferenczy Noémi mellett e műfaj legjobb magyar képviselője. Faliszőnyegére a Párizsi Világkiállításon díjat is nyert. Szent István király életéből vett jeleneteket ábrázoló gobelinje a Pécsi Janus Pannonius múzeumba került. Az utolsó években festészete új irányba fordul, az absztrakció határán mozgó, fény-árnyék és a drámai színek ellentétét felhasználó csendéleteket fest. E képeinek belső feszültsége már a későbbi monumentális feladatokkal foglalkozó művészt sejteti.

1802 január 25-én, 170 évvel ezelőtt született Magyargyerőmonostor községben (Kolozs megye), Debreczeni Márton. Szegény fazekas szülők gyermeke. Középiskoláit a kolozsvári református kollégiumban végezte, majd bölcséleti és jogi tanulmányait Budapesten. Rövid Bukovina-i tartózkodás után Selmecen bányászati tanulmányokat végzett, és 1827-ben már kinevezték a csertesi kohóhoz.

Az erdélyi bányászat igen sokat köszönhet neki. Számos javítást és újítást vezetett be. A kohóknál felhalmozott kénés ércekből ő kísérelte meg először a kéngyártást, ő rendezte be a zalatnai kohónál a vasgálgárgyártást, az aranyak és ezüstök kiejtését a feketerezből szerencsésen keresztülvitte, az Erdélyben és külföldön is használatos csigafúró az ő találmánya.

Tevékeny részt vett az 1848-as eseményeknél. Őt bízták meg a bányauigyek igazgatásával. Világos után Kolozsvárra telepedett le családjával (hat gyermekével), nagy nyomorban élt. A sok szenvedés és vegyeszeti kutatásai közben szerzett betegsége 1851 februárjában véget vetett életének.

Szabad idejében költészettel foglalkozott, és ez számára pihenést jelentett. Klasszikus hagyományok hatására írt verseit az Aurora (1825-ben) és a kolozsvári Aglaja (1831-ben) közölte.

Halála után Mikó Imre gróf, erdélyi politikus és mecénás, Debreczeni egyik nagy pártfogója kiadta a hexameterekben írt «A kióvi csata» című 16 énekes eposzát, melyben leírja a honfoglaló Árpád egyik hadi vállalkozását.

ERDÉLY

VI. Pál pápa Márton Áron erdélyi megyéspüspök előterjesztésére Dr. Jakab Antal egyházjogi teológiai professzort gyulafehérvári segédpüspökké nevezte ki utódlási joggal. A bukaresti kormány a kinevezést tudomásul vette és elfogadta.

A Délvidék Bánát-i részének apostoli kormányzója a Szentatya Jung Tamás plébánost nevezte ki.

A Szent István Zarándokház

építési költségeire adományok

Kirrer Margit, München	DM	50	Ft. Msgr. Dr. Lehmann Mihály, Wien	1000	Pfeiffer Rósa, Milano	18000
Kollányi Károly, München		50	Petőcz Gábor, Wien	100	P. Szabó Titusz OFM, Palestina	62000
Ft. P. Nádor László Albert OFM,			Dr. Papp Andor, Wien	100	Dr. Ebner Fritz, Bolzano	5000
Hemeringen		20	Dipl. Ing. Pázmándy Péter,		Szent Miklós Plébánia, Meran	10000
Siegburg I., Brühl			Wien (kötvény)	242	Dr. Gargitter József brixeni püspök	15000
(Ft. Dr. Adriányi Gábor közvetítése)		50	Dr. Barcsay-Amand Zoltán, Wien	100	Dr. Reichmann Hans, követ	10000
Dr. med. Pollich József, Stuttgart		10	Modly Zoltán, Bregenz	500	Ft. Buttarozzi Nivárd cisztercita apát,	
Orsolyita K. Nővérek, Würzburg		10	Dr. Kern Félix, Linz	110	Casamari	30000
Palóc István, Mainz		10	Vredenburch-Apor Henriette, Wien	1000	Lewinka kedvesnővér, Brixen	3000
Angolkisasszonyok «Santa Maria» Int.,			Szent Domonkos Nővérek, Bregenz-		Ambro Francesco, Róma	1000
Bad Homburg		5	Marienberg	50	Isteni Megváltó Nővérei, Róma	5000
Karánsebesy Terézia, Taun		40	Riess-Kulhanek Család, Wien	100	Santa Maria di Chiaravalle,	
Eberle Márton, Klosterbeuern		30	Varga Gyula, Wien	20	cisztercita apátság, Milano	20000
Pettrits László, Hoof		15	Orsolyita K. Nővérek, Graz	50	Angolkisasszonyok, Meran	5000
Andreanszky Jenő, München		10	Riedl Edith, Wien	500	Szathmáry Lajos, Chicago	US \$ 10
Medgyesi-Mitschang Család,			Ramek Anna, Wien	50	Dr. Sebestén János, Duquesne (k.)	10
München		100	Dr. Kulcsár Hortense, Linz	100	Dr. Thiery Ákos, Los Angeles	25
Török László, Dornweiler		15	Ft. Msgr. Balzen Hartwig Hubert,		Petzrik J. Jenő, San José, Costa Rica	10
Barna Antal, Frankfurt		5	plébános, Wien	50	Dr. Bodnár József, Dwight, Illinois	20
N. N., München		10	Jézus Sz. Nővérek, Sacré-Coeur, Graz	100	Ft. Somorja Béla, Worthington	15
Pethkó-Srandtner Margit, Leutstetten		50	Iskolanővérek, Pfaffenhofen, Tirol	100	Huber Charles, S. Ozone Park (k.)	25
Ft. P. Nádor László Albert OFM,			Boda István, Bad Goisberg	100	Fekete Frank, Sudbury, Ont. (k.)	10
Hemeringen		100	R. kath. Plébánia, Grosspetersdorf	100	Prof. Dr. báró Badó Tivadar,	
Gróf Hoyos, Bad Driburg		10	Musisch-pád, Realgymnasium, Krems	20	Eppenbrunn-Pfalz (k.)	100
Ft. Gruber Gerhard, München		20	Durolia Márta	20	Magyar Cserkészszövetség, Garfield (k.)	50
Madjar Anna, Mühldorf		5	Oswald Alexander	30	Szily László, Kew Gardens (k.)	10
Csobánczy Győző, Frankfurt		20	Tangel Paula	20	Dr. Hamar Pál, Perrysburg (k.)	10
Fleckenstein L., Zuffenhausen		4	Marschall Károly	10	Vidovics Ilona, New York (k.)	25
Orsolyita Nővérek, Offenburg		10	Hantz Hans	50	Maixner M. Jenő, Ellwood City, Pa.	20
Dr. Szabó, Saarbrücken		100	Kovács Margit	100	Pálfi Sándor, Detroit	10
Uzonyi István, Wolfenbüttel		25	Radl-Adda Flora, Wien	40	Dobos William és Erzsébet,	
Schweissgert Hans, Lohhof		15	Dr. Bohus Márton, Wien	1000	Ann Arbor, Mich.	3
Schmidt Elisabeth, München		500	Krüzner Helene	40	Halácsy Anna, Reno, Newada	5
Dr. med. Pollich József, Stuttgart		10	Üjvárossy Dezső, Brunn a. Geb.	40	Derka Lóránd, Garfield	5
Hein Anna, Atzbach		45	Inhoff István	30	Molnár J. V., Portsmouth, Ohio	10
Alois v. Pethő, Mannheim		50	Salvator Zárda	50	Özv. Péterfai Ottóné, Easton, Pa.	10
Dr. Laffers Zoltán		100	Halász Jenő	10	Jeszenszky Katalin, Clifton, N. J.	5
Lorschausen, Kath. Plébánia,			Tarcsay Ferenc	50	Fabó László, Magyar Harcosok Bajtársi	
Ft. Ruppert Péter		400	Horváth István, e.pléb., Kleinwarasdorf	100	Közössége, San Francisco	20
Ft. Feuerbach Péter, esp.plébános,			Msgr. Grafl Wilhelm, prépostplébános,		Nagy Elemér és Magdolna, Fresno, Cal.	4
Kalbach/Frankfurt		100	Eisenstadt	1000	Post S., Pierrefonds, P. Q. Can. dollár	20
Wichert Leonie, Bad Driburg		10	Bencze Valéria	20	Dr. Bársony Béla, Saskatoon	52
Vitéz kisharnaki Farkas Ferenc		100	Dr. Sztinyai Gitta, Salzburg	50	Dr. Sass-Kortsák Endre, Toronto (k.)	25
Ft. Dr. Zdesar Janez főlelkész,			Gera Józsefné, Wasserburg	Lira 6370	Molnár Eleonore, Toronto (k.)	10
München		50	Báró Korányi János, Sao Paulo (k.)	60000	Farkas Margit, Toronto (k.)	20
Németh Ferenc	Ö. Sch.	25	Gaál Károly, Tranmere, Ausztrália	14020	Koncz Mária, Hamilton, Ontario	10
Bánai József, Ligist		50	Medey Ilona, Elmhurst	3025	Kish H. László, Québec	25
Dr. Zerlaut Gilbert, Mutters		350	Botai Péter, München	1850	Timár András, Toronto	100
Soos Tihamér, Klagenfurt		100	N. N. Ft. Dr. Hieró I. közv.	520	Doolan V., Hillingdon, Anglia a. font	2.—
Hilde v. Wagenheim, St. Gilgen		300			Woog F., Sydney, Ausztrália	2.32
Üjvárossy Dezső, Brunn		50			Magyar Piarista Diákszöv. Ausztrália,	
Dipl. Ing. Pázmándy Péter, Wien (k.)		242			Kalotay E. titkár, Greenwich, N.S.W. \$	50
Ft. P. Dr. Waldherr Leo ciszt.plébános,					Tiszt. Agusztin kedvesnővér,	
Podersdorf/See		100			Champion,	Belga frank 100
Ft. Mácsady István, plébános, Wels		500				
Iskolanővérek Zárdája, Salzburg		100				
Cisztercita Apátság, Zwettl		1000				
Simon Günther, Klagenfurt		100				
Lui v. Schwarzenberg, Pöls		200				
Ft. Msgr. Petschowitsch Pál, esp.pléb.,						
Deutschkreuz		100				
Dr. Juhász László, Wien		250				
P. Goll Wilhelm cisztercita prior,						
Wr. Neustadt		50				
Mikulecz Erzsébet, Wien		100				
Künigl Róbert, Salzburg		200				
Hazai Miklós, Wien		50				
Ft. Mihályfi János plébános, Salzburg		2500				
Dipl. Ing. Seiser József, Wien		500				

Itt levágandó

SZENT ISTVÁN JUBILEUMI KÖTVÉNYJEGYZÉS

Név, pontos cím
 (dátum) összesen db. US \$
 névértékű kötvényt jegyez. Az összeget azonnal
 és egészben, (.....) részletben fizetem.

 aláírás

A kötvényt az illetékes lelkész (név:), ill. megbízottja
 (név:) útján vagy közvetlenül a Szent István Ház Vezető-
 ségénél jegyeztem.

Magyar a magyarért

A svájci magyarság nagylelkű adományai-
val már két alkalommal segítette sikerrel le-
bonyolítani a Magyar a Magyarért akciót.
Ezek során már eddig is 45 magyar kerül-
hetett menekült táborokból (Olaszországból
és Ausztriából) Svájcban felvételre. A Svájc-
ban élő magyarság ezen önzetlen és megértő
gesztusával arról tett bizonyosságot, hogy szá-
mára nem közömbös a táborokban synlódó
magyar menekültek sorsa. Hogy az akció foly-
tatására szükség van, bizonyítja az alábbi
hivatalos menekült-statisztika a számok állan-
dó növekedéséről:

A magyar menekültek száma
Olaszországban Ausztriában

1966	358	791
1967	460	820
1968	478	812
1969	317	1005
1970	1117	1161

A svájci szövetséges kormány engedélye
alapján a Svájci Magyar Keresztény Munkás-
szövetség újabb, immár harmadik akcióba
kezdett, melynek során ismét 25 magyar me-
nekült kerül svájci felvételre, mégpedig 11 fő
Ausztriából és 14 fő Olaszországból. A be-
hozott menekültekért a Svájci Ker. Magyar
Munkásszövetség ezúttal is teljes felelősséget
vállalt és az eddigi gyakorlat szerint azonnal
keresethez, majd lakáshoz és berendezéshez
juttatja ezeket a honfitársainkat. Elégítéssel
közzölhetjük, hogy az áttelepültek gyakorlati-
lag az első naptól kezdve dolgoztak, s a mun-
kaadók teljesítményeiket megbecsülik.

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven
olcsón és gyorsan elkészíték, —
Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

All. vizsgázott törvényszéki hivatalos
fordító és tolmács.

799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

MAGYAR ÉPÍTÉSZMÉRNÖK

mindennemű tervezési munkát: lakóházi,
ipari épületek, gazdasági irodák tervezését,
átépítését, az új építkezés ellenőrzését vál-
lalja. Építkezési tanácsadással és a telek-
vásárlással kapcsolatban is szívesen segít:

Bognár László, 7255 Rutesheim
Lessingstr. 22.

Ha nem tud németül és

AUTÓVEZETÉST TANUL,

segít Önnek a most megjelent «Autóvezetési
vizsga íveken» = magyar nyelven. Ezt
minden német vizsgáztató szerv elfogadja.
112 színes ábrákkal telt oldalt tartalmaz és
a vizsga teljes elméleti anyagát.

Ára 22.— DM, ha kellő számú megrendelő
lesz. Kérem megrendelését csak postai leve-
lezőlapra alábbi címre:

Kubinyi, 5 Köln 80.
Postfach 80-06-12.

Az új akció lebonyolítása ismét nagy, első-
sorban anyagi erőfeszítéseket követel a Sző-
vetségtől, ezt csak részben tudják saját forrá-
saikból fedezni. Ezúton és nyomtatékkal sze-
retnénk Svájcban élő és már nyugodt anyagi
körülmények között lévő honfitársainkat kér-
ni, hogy adományaikkal ismét hathatósan tá-
mogassák e nemes célt és annak előmozdítása
érdekében juttassák el a Munkásszövetséghez
adományaikat. Minden menekült ismeri a
lágerek keserű életét, a sorsbizonytalanság
nyomasztó érzését, így mindenki előtt világos,
hogy a legkisebb adomány is egy emberi sors
jobbátételét szolgálja.

Postcheckkonto: 80 - 25.959

A Munkásszövetség vezetősége 1971 június
30-iki elszámolása szerint a befolyt összegeket
a következőképpen használták fel:

BEVÉTELEK:

Magyarok adományai összesen	Fr. 12.100.—
Egy magyar orvos adománya	Fr. 1.000.—
Munkásszövetség hozzájárulása	Fr. 1.650.—
Egy műsoros est bevétele	Fr. 1.250.—
Kölcsönök megtérüléséből	Fr. 2.500.—
Bevételek összesen:	Fr. 18.500.—

KIADÁSOK:

Kézpénzkiadások, (lakás, élel- mezés, ruházat, zsebpénz, közlekedés)	Fr. 13.500.—
Bútorkölcsönök	Fr. 5.000.—
Kiadások összesen:	Fr. 18.500.—

JACQUES MARITAIN,

a neves tomista filozófus 89 éves korában be-
lépett Charles de Foucauld «kis testvéreinek»
szeretetrendjébe, akiknek toulousei kolostorá-
ban él feleségének halála óta. Maritain, aki
protestáns származású, 1906-ban tért felesé-
gével együtt a katolikus hitre. 55 könyvet írt,
amelyek közül talán a leghíresebb Huma-
nisme integral című műve. Legutolsó alkotá-
sa a «Paysan de la Garonne», amelyben el-
mondja véleményét az újabb szellemi irány-
zatokról. Maritain Franciaország vatikáni kö-
vete volt és VI. Pál pápa meghívta őt laikus
tanácsadóként a II. Vatikáni Zsinatra.

Szellemi tájakon

Szitnyai Zoltán könyve.

A görög mithológiában Kronosz fölfalja
saját gyermekeit. Az évek lesorakoznak tágra-
tátott száján. Az időfolyammal együtt a benne
sodródó halandók is fölszámolódnak. Művé-
szek, írók — mennyi nekiinduló — elkal-
lódnak.

Van erőszakos süllyesztő. Barbár horda
ráül a magasabb civilizációra és elemészt. Az
új dinasztia kivési a kőből az elődök neveit
is. A megváltozott ideológia zúzdában szaba-
dul a tegnapi könyveitől. Börtönben sorvasztja
el, kötelet hurkol a nyakára, vagy ha jóin-
dulatú, agyonhallgatja azokat, akik más han-
gon merészelnének énekelni. A feledtetés is
gyilkosság. Szellemi halál.

Azonban az ideológiákat túléltek a pirami-
sok. A fizikai megsemmisítésen túl győzelmes
marad az eszme. Esetleg emberöltők múltán,
de meghozza igazát.

A másik a természetes süllyesztő. A rosta
lyukján áthullanak a selejt, talmi, lapos, üres,
divat, hazug stb. Csak az igazi freskót vonja
be az egyre szépülő selymes mézpáncél s a
bronzot a zöldes patina.

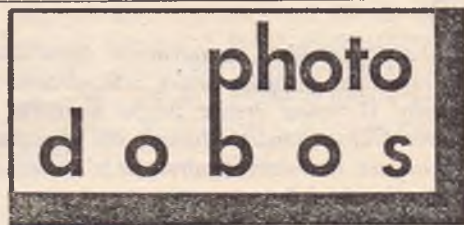
Az első világháború utáni évektől napja-
inkig, mint szemtanú és résztvevő kezében
szórólappal ítélik az első világháború utáni
szitnyai Zoltán. Tanúságot tesz az erőszakkal
elbuktatottokról. Fölkialt az elnémítottakért.
Gyógyírt önt barátai, kenyeres pajtsái sebére.
A börtönös és a szöges dróton át menekült
sorstárs jajong a kinullázott, lehetetlenülésbe
fojtott tehetségeikért. De szólnak ereszt az
álértékeket. Leleplezi a hitványokat. Pórére
vetkőzteti a hamisokat. Nem a bosszú sziszegő
nyelvével, hanem az öreg bölcs szentenciáival.
Gyilkos s golyó nélkül ejti sebeit az igazság,
emberség s magyarság jogán. Elsüllyeszt a
méltatlanokat, de kiment a jogtalanság súly-
lyesztőjébe fullasztottakat.

Aki a könyvbe kezd, alig teszi le, mfg be
nem fejezte. Az ismerősökről annyi ismeretlen
intimitást tud. A Parnasszuson nem járatosak-
nak is, annyira közel hozza a szellemi tájak
jelentéktelenebb tollforgatóit is, hogy izgalmas
regénnyé válik az utolsó 50 év irodalom tör-
ténete.

A nagy magyar írók nemcsak irodalmár-
kodnak, hanem tanítómestereik is olvasókö-
zönségüknek. A szellemi panoráma végén
sóhajta csukjuk be a könyvet; kár, hogy
nincs tovább. Az ítélet osztogatásban azon-
ban: a jó-rossz, igaz-hamis, szép-giccs választó
vizében magunk is megtisztulunk s úgy érez-
zük, magunk is emberebb emberekké váltunk.

P. P.

PRAKTIKUS AJÁNDÉK!
FÉNYKÉPEZŐ. ÉS MOZIGÉP
SZÍNHÁZI- ÉS SPORTLÁTCSÓ
VILLANÓLÁMPA, ŐRÖKVAKU
FÉNYMÉRŐ, ÁLLVÁNY STB.
KEDVEZMÉNYES ÁRON!

Tul. Dr. Dobos Gyula
8 München 2 Rindermarkt 16
Tel. 0811/ 240 852

Rövid hírek

A római Laterán bazilika keresztelő kápolnájában ásatások közben márványedényt találtak, amelyből minden valószínűség szerint Szilveszter pápa Nagy Konstantin császárt keresztelte meg. Az ásatások már 9 éve folynak és a többi között Trajánusz császár idejéből való terméket is megtaláltak.

Bogotában tartották meg nemrég a 6. Latin-amerikai Munkáskongresszust. A keresztény munkás szakszervezet által rendezett kongresszus szakszervezeti problémákat, a földreform aktuális kérdéseit és a kormánykörökkel való kapcsolat-felvétel lehetőségeit vizsgálta meg.

Sotto il Monte-ban december elején betörték a XXIII. János pápa múzeumba, ahol a pápa életének több emléktárgyát gyűjtötték össze. Ismeretlen tettesek érméket, láncokat, arany- és ezüst tárgyakat, valamint azt a mellkeresztet is magukkal vitték, amelyet a milánói nagyiparosok ajándékoztak a pápának.

Gaba/Keletafrika pasztorális intézetében 9 afrikai országból 50 teológus fejezte be alapvető tanulmányait. Az intézet, amelyet 1969-ben a keletafrikai püspöki kar alapított, eddig 190 teológust képzett ki.

Bodö norvég város 1971. évi kultúrdíjával tüntették ki az északi sarki körzetben működő dominikánus szerzetesnőket, az ifjúság körében végzett munkájukért. A nővérek óvodák mellett balettiskolát is vezetnek, amelyben egy volt balett táncosnő, Ruth nővér tanítja a gyermekeket.

A Vatikáni Múzeum keretében valószínűleg a jövő évben megnyílik az ún. Palesztina-múzeum. Még folynak a tárgyalások a Vatikán és Izrael képviselői között az archeológiai anyag cseréjéről. Izrael a bibliai korokból, a Vatikán etruszk, latin és római kori zsidó dokumentumokat ad cserébe Izraelnek.

Nyerere tarzániai elnök személyesen adta át rendeltetésének Mwanzaban, nagybárára német segítséggel épített új kórházat. A 420 ágyas kórházban német, amerikai, ausztrál, angol és holland orvosok dolgoznak és oktatnak. Ez egyike Tarzánia három kórházának, amelyben afrikai orvosokat, ápolónőket, szülésznőket és asszisztenseket képeznek ki.

Az UNESCO kezdeményezésére az 1972. év az egész világon a Könyv Világéve is lesz. A tájékoztató munkában részt kívánnak venni a katolikus könyvkiadók és könyvtárak is. Az európai szakemberek frankfurti megbeszélésükön a közös álláspontot már ki is alakították.

Kuba fővárosában, a havannai katedrálisban szokatlan pappászentelés volt december közepén. Havanna érseke pappá szentelte a 60 éves Gomez tanárt. Gomez, aki a papnevelő intézet irodalom tanára, Kuba határain túl is elismert író.

A meissenai dómot, amely nemcsak művészeti és kultúrtörténeti emlék, hanem egyben a város szimbóluma is, hamarosan felújítják. Szakértők legújabb vizsgálatai megállapították, hogy a már régóta tervezett renoválást

nagyobb károk veszélye miatt nem lehet tovább halasztani.

Athenagorasz konstaninápolyi pátriárka ún. előzsínatra hívta össze az önálló nemzeti ortodox egyházak vezetőit. Ezen az előzsínaton, amelyet 1972 nyarán Genf közelében tartanak meg, döntenek a már hosszabb ideje előkészített Pánortodox Nagyzsínat időpontjáról. Értesülések szerint erre valószínűleg 1974-ben kerül majd sor.

A Vatikáni Posta 1972-ben négy bélyegsorozat kiadását tervezi: Bramante olasz építész emlékére, egy Velencei-sorozat, emléksorozat Bessarione kardinális halálának 500-ik és Perosi híres pápai egyházi karmester születésének 100-ik évfordulójára. A kiadás időpontját nem közölték.

Salzburgban tartotta megbeszéléseit nemrég a német nyelvterületek Liturgikus Bizottsága. A találkozón résztvett Tabera Araoz kardinális és a Liturgikus Bizottságok 50 képviselője az NSZK-ból, NDK-ból, Ausztriából, Svájcban, Elzászból, Déltirolból és Belgiumból. A megbeszélések főtémája az új liturgiai szövegek egységes átültetése és megfogalmazása, így pl. az új bérmlási és temetési szertartás egységes szövegének megreformálása volt.

A moszkvai ortodox orosz pátriárkátushoz tartozó ukrainai egyházat három új kerületre osztották fel. Lemberg központhoz tartozik ezentúl a kárpátukrainai érsekség, Munkács-Uzsgorod és a bukovinai egyházmegye. Ögyszszához a délkrajinai egyházmegye, a Krim és Charkov. Kievhez az észak- és középukrainai egyházi kerületek.

Leipzigben a St. Benno Kiadónál hamarosan megjelenik az NDK területére érvényes katolikus énekeskönyv. A püspöki kar azért határozta el magát erre a lépésre mert a régi kiadás teljesen elfogyott, az érdeklődés és kereslet viszont változatlanul tart. Ezzel akarják áthidalni azt az időszakot, amíg az új egységes énekeskönyv a közeli években kiadásra kerül.

A belga kultuszminisztérium és Köln város rendezésében 15 éve folyó munka eredményeként 1972 májusában Kölnben kerül sor a «Rajna és Maas folyók művészete és kultúrája» c. kiállításra. A 400 műtárgyat múzeumokból, egyházi kincstárakból, könyvtárakból és több európai ország privát tulajdonban lévő gyűjteményéből kölcsönzik ki és állítják össze.

Zágráb egyik elővárosának plébániáján a szabad ég alatt tartják az istentiszteleteket. 1969-ben az építészeti hatóság befalaztatta az építés alatt álló templom kapuját. A hívek minden járadozása ellenére sem fejezték be még máig sem az építkezést. Ekkor határozták el, mindaddig a szabadban tartják az istentiszteleteket, míg a hatóságokat jobb belátásra nem bírják.

Az Életünkben megjelent írásokért minden tekintetben azok szerzői felelősek.

Lapzárta a hónap 15-én, hírdetéseket pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!

VECSEY JÓZSEF

nemrég megjelent könyve

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára

közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszonynak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 4.50 US dollár, — vagy annak megfelelő valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában
(Ungarische Buchdruckerei)

9000 St.Gallen Frongartenstr. 15.
Schweiz.

Keresünk

valódi vagy átképzett

SZERSZÁMLAKATOSOKAT,
SZERSZÁMKÉSZÍTŐKET

nagy karosszéria
szerszámok gyártásához.

Csak valóban kitanult szakemberek jelentkezzenek, legalább 50 %-os német nyelvtudással!

6 hét próbaidő, véglegesítés után lakásszerzésben is segítünk.

DR. MELEGHY K. G.

Werkzeugbau und Presswerk
5070 BERGISCH GLADBACH

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja
Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:

Ungarische Buchdruckerei,

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés egy évre: 10.— svájci frank
Egyes szám ára: 0.80 svájci frank, vagy annak megfelelő más valuta.

É l e t ü n k — Unser Leben
Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa
Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische Buchdruckerei, 9000 St.Gallen (Schweiz), Frongartenstr. 15.

Telefon: (071) 22 55 28

Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
Sparkassa der Administration St.Gallen
Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.